

Eugeniusz Gólabk

Ò terminologii bédowóny przez Radzëznã Kaszëbsczégò Jãzëka

Acta Cassubiana 13, 7-49

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Eugeniusz Gòłąbk
(Chwaszczëno / Chwaszczyno)

Ò terminologii bédowóny przez Radzëznã Kaszëbsczégò Jãzëka

Na zéndzeniach Radzëznë Kaszëbsczégò Jãzëkã (dali: RKJ) jò nie biwóm ju dzes òd pòłowë 2008 r.¹ Dopierkù terò (X 2010 r.) jem sã dokładni przëzdrzòł ùchwałóm Radzëznë w sprawie kaszëbsczë terminologii². Ò ji ùstalenie – przede wszëtczim terminologii gramaticznë – jem sã dludzi czas dopòminòł, bò chcã jã zamieszcëc w mòjim słowòrzu pòlskò-kaszëbsczim. Widzã, że ju dosc wiele je

---

¹ Kòmisjò przë Radzëznë Kaszëbsczégò Jãzëka (RKJ), do jaczi jem nòlëzòł, pn. Kòmisëjò Sztandarizacëji i Normalizacëji Radzëznë Kaszëbsczégò Jãzëka, òsta założonò 6.10.2006 r.

² Móm przëzdrzònë tekstë taczi hewò ùchwałów:

Uchwała Nr 5/RJK/2007 z dnia 26-06-2007 w sprawie ogólnej terminologii medialnej dotyczącej określeń: miesiący, dni, pór roku, stron świata i czasu

Uchwała Nr 4/RJK/07 z dnia 26-06-2007 r. w sprawie terminologii z zakresu teorii literatury na potrzeby szkół

Uchwała Nr 1/RJK/09 z dnia 9-01-2009 w sprawie kaszubskich nazw organów władzy państwowej

Uchwała Nr 2/RJK/09 z dnia 13-03-2009 r. w sprawie kaszubskiego słownictwa sportowego

Uchwała Nr 3/RJK/09 w sprawie ochrony lokalnych odmian języka kaszubskiego

Uchwała Nr 4/RJK/09 z dnia 22-05-2009 r. w sprawie stosowania kaszubskich terminów i pojęć matematycznych na litery A-D

Uchwała Nr 5/RJK/09 z dnia 19-06-2009 r. w sprawie stosowania kaszubskich terminów i pojęć matematycznych na litery E-Z

Uchwała Nr 6/RJK/09 z dnia 2-10-2009 r. w sprawie stosowania kaszubskich terminów i pojęć informatycznych

Uchwała Nr 1/RJK/10 z dnia 26-02-2010 r. w sprawie stosowania kaszubskich terminów i pojęć gramatycznych. 1. Fonetyka

Uchwała Nr 4/RJK/10 z dnia 07-05-2010 r. w sprawie stosowania kaszubskich pojęć i terminów gramatycznych. 4. Leksyka

Uchwała Nr 2/RJK/10 z dnia 19-03-2010 r. w sprawie stosowania kaszubskich terminów i pojęć gramatycznych. 2. Słowotwórstwo, cz. 1

Uchwała Nr 3/RJK/10 z dnia 07-05-2010 r. w sprawie stosowania kaszubskich terminów i pojęć gramatycznych. 3. Słowotwórstwo, cz. 2.

zrobioné, ale jesz felėje pòchwôtów (terminów) doticzającch fleksji, a prawie ò nie nôbarži mie chòdzëło³.

Ceszā sā, że RKJ na ògle zgòdzò sā z mòją nôdbą na temat kaszëbiznë lëteracczi, jakno jãzëka òpiartégò na szerok pòjãtim dialektce westrzëdnokaszëbsczim, i że z grëbsza sā trzimò mòdła kaszëbiznë, nacéchòwónégò przeze mie we *Wskòzach kaszëbsczégò pisënkù* (1997 r.)⁴ i w *Kaszëbsczim słowòrzu normatiwnym* (2005 r.)⁵. Co pròwda, jò so zdòwóm sprawā z tegò, że mòje *Wskòzë* nie są dogmatama, tej mògā bëc jesz w szczegòłach kòrigòwóné. Nie rozpisywòł jem sā w nich za szerok na temat słowòtwòrstwa, z chtërnym sā łączi sprawa terminologii. Ale wiele razy w pisónëch artikùłach⁶ jem zwròcòł ùwògā, że baro kriticznò pòdchòdóm do słowòtwòrstwa Jana Trepczika i Aleksandra Labùdë, òsobliëwie nie zgòdzóm sā z Trepczikòwim nowaczenim w sferze przërostków. To mòje zdanié ò lëteracczi kaszëbiznë, pòwinno bëc znóné nôlëżnikóm Radzëznë. Le czë Radzëzna czëtò to, co jò piszā? A mòże czëtò, le robi ùmëslno òpak?

Ò problemach z dobiëranim pasowny słowiznë terminologiczny

Żelë jidze ò terminologiā, to w kòzdim jãzëkù z europejszczégò krāgù kulturowégò wëkòrzëstiwóné są colemāto pòchwòtë greckò-łacyńszcë (i – nowszë – angelszcë) abò neologizmë, domòcë òdpòwiedniczi nëch klasycznëch pòchwòtów. Jò jem za tim, żebë stosowac domòcë neologizmë, le mùsżā òne bëc szëkòwno dobróné, w miarā jednoznaczné i zrozëmiālë. RKJ òpiérò terminologiā kaszëbską przede wszëtëczim na słowiznie J. Trepczika. Pròwdac, tròfijā sā midzë nima słówka dosc szëkòwné, ale wiele z nich bűdzy rozmajitë wãtpliwòscë, przënòmni mòje⁷. Słowòrz Trepczika⁸, jakò nòlzi dostāpné czerpiskò słowiznë terminolo-

³ W mòjèch *Wskòzach kaszëbsczégò pisënkù* (1997) jem zastosowòł terminologiā pòchòdzāca z zestawieniò spòrzãdzónégò przez prof. J. Trédra, w chtërnym òn zamiescył pòchwòtë ùziwóné m.jin. przez F. Cénòwā i zrzeszińców. W ksążcë *Űczimë sā pò kaszëbskù* (2001) autorzë R. Wosiak-Słiwa i M. Cybulski ùzëlë jinszi terminologii. Dlòte zanòlëzi mie na ùstalenim ti terminologii. W slédnëch pòrà latach za pòmòcā jinternetu jem rozesłòł swój zestòwk terminologii (IX 2007), w chtërnym jem wëkazywòł niekònsëkwencje w terminologii z ksążczi *Űczimë sā pò kaszëbskù*. Móm nôdzejā, że Radzëzna weznie to mòje òpròcowanié pòd ùwògā.

⁴ W 2008 r jem rozesłòł przez jinternet pòprawioné (dzëlā) wëdanié *Wskòzów*. W ti nowi wersji jem sā dostosowòł do ùchwałë RKJ, że przed nògłosowim *i* trzeba wiedno stawiac lëtrā *j*, bez wzglādu na to, czë je to słowò domòcë, czë jinternacjonalizm (stòré i nowé, np. *jinternet*); wprowadzyl jem tãż nazwë przëpòdków taczë, jak są w ksążcë *Űczimë sā pò kaszëbskù*.

⁵ Ò tim, że w: *Słowòrzu normatiwnym* je wiele drobnëch błãdów „kòrëktorszcich”, jem nieròz tãż nadpòmikòł.

⁶ Mòje tekstë ò kaszëbiznie lëteracczi bëlë wikszim dzëlā drëkòwóné w „Acta Cassubiana”, a przedtim biwalë colemāto rozsëlóné przez jinternet. Je dosc znankòwné, że ani jednegò mòjégò ùsòdzkù na temat kaszëbiznë Radzëzna donąd nie òpùblikòwa w swòjèch Biuletinach.

⁷ Znającë terminologiā zastosowonā w ksążcë M. Cëbùlszczégò i R. Wòsòk-Slëwë *Űczimë sā*

giczny je, prôwdac wiôldzim ùłatwienim robòtë. Le do neologizmów Trepczika, RKJ pòwinna bëc, mòjim zdaniem, nastawionô ò wiele barzi kriticzno.

Mòjim zdaniem, w przëpòdkù kaszëbiznë, bliskò krewny z pòlszczëznã, nie darwómë wiedno twòrzec czësto nowëch słów, le mòżemë sëgac téż pò terminë (pòchwôtë) pòlszczë, chtërne trzeba le përzniã pòdkaszëbic. Robił tak F. Cénôwã, przednik kaszëbsczi pismieniznë, i mësziã, że bëło to rozsãdné. Kò normalny człowiek starô sã ò to, żebë gò jinszi rozmielë, tej ùziwò słów ju spòpularizowónëch.

Pòchwôtë terminologicznë przepùszczonë przez rzeszota Radzëznë swiòdczã, że òna nie panëje do kùńca nad materiã, co jô dokôzã përzniã dali, na przëtoczonëch przëkladach. Widoczne sã tam sam rozmajitë rozwiãzania pòdobnëch kwestii, niekònskwencje fòneticznë, stosowanië różnëch drzëniów słownëch⁹ itp. Wierã spòsòb fónksnérowaniô Radzëznë – pòspòlnô robòta na pòsedzeniach, òdbiwónëch colemało rôz w miesãcu, i demòkraticznô procedura – mò swòje „plusë dodatné i ùjemné”. W tëch warënkach zdòrzajã sã wspòmniónë niedostaczi i nié wiedno gòrã bierze to, co je nôrozsãdniészë.

Jesz ò rozmajitëch mòdlach lëteracczi kaszëbiznë

Ò jãzëkù zrzeszińców pisòł jem ju nierôz¹⁰. Dwaji nôbarzi płodny słowòtwòrcowie zrzeszińczi, Jan Trepczik i Aleksander Labùda, stwòrzëlë wiele neologizmów czë neosemantizmów. Ale trzeba wiedzec, że w swòjëch słowòrzach òni pòminãlë czë ùsënãlë w cén wiele kaszëbszczich słów, blëższich pòlszczëznë.

Trzeba dodac, że J. Trepczik w swòjim słowòrzu téż dosc mòcno przejinacził abò pòprzestòwiòł przerostczi słów cëzégò (colemało łacyńszcëgò) pòchòdzeniô, np. *mòrfologòwi*, (pol. *morfologiczny*) czë *abstraktny* (pol. *abstrakcyjny*)¹¹.

---

pò kaszëbskù, òbòwióm sã, że z pòchwòtów doticzãcëch fleksji òstónie pòdrzimómy przez RKJ (przëjãti za J. Trepczkã) „ùszli czas”, chòc Kaszëbi colemało mówią „przeszli czas”. Téż ùziwóny w ny ksãżce pòchwòt „jistnik” (w zn. „rzeczownik”) mie sã nie widzy, bò sã parłãczy z „jiscëc sã ‘martwic sã’. Ale to jesz je dopiérkù przede mnã.

⁸ J. Trepczyk, *Słownik polsko-kaszubski*, Gdańsk 1994. Jô twierdzã, że Trepczik miòł zamiar nôprzód stwòrzec słowòrz kaszëbszczich apartnoscy (pòlskò-„zrzeszińczi”). Dopiérkù pòzni zaczął przerabiac gò na barzi normalny słowòrz pòlskò-kaszëbsczi.

⁹ Np. (Ùchwała z dnia 19-06-2009) ùżecë rôz neologizmù *szlachòwnota* w zn. *podobienstwo* (*szlachòwnota figùrow* ‘podobienstwo figur’), drëdzi rôz {26-02-2010}⁹ *ùpòdobnienié* (*całowné ùpòdobnienié* ‘upodobnienie całkòwite’).

¹⁰ Np. tekst pn. *Spiérka ò wzór lëteracczi kaszëbiznë*, a w nim: *Wpływ Zrzeszińców na kaszëbiznã lëterackã – zrzeszińszcë neologizmë. Mój „Słownik polsko-kaszubski” w przërównaniu z Trepczikòwim. Słowizna zrzeszińskò i pòlaszãcò w słownikù polsko-kaszubskim E. Gòłãbka*.

¹¹ Chòdzy nié le ò zastosowanië jinszich przërostków w przërównaniu z pòdobnymã słowã pòlszczimã, le ò to, że te „pòlszczë” przërostczi sã ùtwòrzonë w spòsòb naturalny. Wezmë:

Radzëzna, jak je widzec na przëkładach pòchwôtów terminologicznëch, te Trep-
czikòwe rozstrzëgniãca (przejinaczenia) wikszim dzelã pòpiérò. Jò sã z taczim „sys-
temã gramaticznym” nie gòdzã¹², co jem ju głosył przë rozmajitëch leżnoscach¹³.

W słowiznie terminologiczny zatwierdzone przez RKJ widzec je „zrzesziń-
szci” spòsòb mészleniò. Wezmë taczé słówka, zastosowóné w terminologii: *zwiast-
nik* (pòl. zwiastun), *kawelk* (pol. ułamek), *wielęc* (pol. mnożyć), *zastãpòwny* (pòl.
zastępczy), *sztòłcenié* (pòl. szkolnictwo), *zdechli* (pol. martwy), *sodlëna* (pol. do-
lina). Taczich przëkładów jesz bë sã nalazło baro wiele. Kò w autenticzny kaszëbi-
znie, nieskażony przez Radzëznã, słowa ò tëch znaczeniach mają brzmienié
pòdobné do pòlszcich: *zwiastun*, *ùlómk*, *mnożęc*, *zastãpczi*, *szkòlnictwò*, *martwi*,
dolëzna (tëż *sodlëna*, ale b. rzòdkò). Pòwëzsze przëkładë swiòdczã, że przë tim
dobiëranim apartniészich słów RKJ ùzëła dalszich i mni pasownëch òdpòwied-
ników. Wezmë: *sztòłcenié* (w zn. pòl. szkolnictwo), *zdechli* (w zn. pòl. martwy).
Widzec je w tim wszëtczim przekòrà i twòrzenié sztëcznëch problemów.

Czë kaszëbskò terminologiò mùszi bëc czësto jinszò òd pòlszczi?

Òd stronë słowiznë zdrzec, kaszëbizna pròwdzëwò, nòtëralnò, nieskażonò
przez „słowòtwòrców”, je wikszim dzelã pòdobnò do pòlszczi. Dlòte ùwòzòm, że
kaszëbskò terminologiò pòwinna bëc tëż w miarã mòżnoscë zbliżonò do ti
pòlszczi¹⁴. A przënòmni trzeba sã trzëmac zasadë, że nowòtwòrzonò terminolo-
giò pòwinna sã òpierac na drzëniach słów ùziwónëch w codniowi mòwie Kaszë-
bów, a nié na swiëżich neologizmach, przenosnëch (metafòricznëch) sparłãcze-
niach¹⁵ czë archajizmach.

Dzys, czëj kaszëbizna coròz barzi zamiérò, trzeba w pòwòżny spòsòb za-
dbac ò to, co jesz bëlnégò z ni òstało tak, żebë ti, chtërny jesz përnã pò kaszëbskù

---

w słowie *abstrakcyjny* przërostk nawiãzywò do słowa brzmiãcégò przòdë *abstrakcyjã*. Te dlëgszé
kùnòszczy, tipù *-cyjã*, w kaszëbiznie *-cëjò* bëłë w słowòrzu Trepczika normã. Ale w pòchòdnëch
przëdòwnikach Trepczik – z przekòrë? – nòmili stosowòł przërostk tipù *-owi*, abò – rzadzy
-tmy.

¹² Jem za stosowanim tëch samëch przërostków, co w pòlszczëznie lëteracczi – wikszim dzelã,
bò mògã sã zdarzëc jaczes kòniecne wëjãtczy.

¹³ Np. rozesłony przez jinternet w 2007 r. artikùł pn. *Przërostczy przëdòwników cëzégò pòchòdze-
niò w słowòrzu J. Trepczika*.

¹⁴ Żelë jidze ò fleksjã (dzël terminologii gramaticzny), to jò nie zgòdzòm sã ze zdaniem, że
nòlepi je ùżëwac pòchwôtów łacyńszczich, jacze nibë są znóné dzecóm ùczãcym sã cëzëch
jãzëków. To je zdanié jãzëkòznòwców, chtërny z tą materiã stikają sã na co dzëń, a strzëdny
ùczën pòlszczi szkòłë znaje terminologiã pòlskã. Dlòte ta kaszëbskò pòwinna bëc pòdobnò
do pòlszczi.

¹⁵ Wezmë taczé pòchwòtë zatwierdzone przez RKJ: *rechùnk pròwdoszlachòwnotë* ‘rachunek
prawdopodobieństwa’; *szor farwë* ‘głëbia koloru’; *szidli stòżk* ‘stożek ścięty’.

gòdają, czĚsto sĀ nie zniechĀcĚlĚ. Mòje còrczi, szkòlnĚ, nieròz przĚchòdzą, żebĚ jima pòmòc sĀ domĚslec, co znaczy jaczĚs słowò w ùczbòwnikù kaszĚbsczĚgò jĀzĚka¹⁶. A pò pròwdze tròfiają sĀ tam słòwka tak „hòchkaszubisz”, że czejbĚ człòwiek ni miòł słowòrza Trepczika w kòmpùtrowi wersji, to bĚ sĀ nie domĚslił jich znaczeniĚgò. AutorzĚ ùczbòwników niĚ wiedno wĚjasniwają taczĚ słòwka w słowòrzkù dołączonym do lekcji; a czej wĚpisĚją je ze słowòrza Trepczika, pewno nie wiedzą, że mają do ùczinkù ze zrzeszińszim neologizmĀ abò mało znónym archajizmĀ czĚ lokalizmĀ.

WierĀ wszĚtcĚ sĀ zgòdzą ze mnĀ, że pòwinna jistniec wzajemnò łączba pòmiedzĚ kaszĚbiznĀ lĚterackĀ a tą mówionĀ, codniowĀ. KaszĚbizna ùczonò w szkòłach nie pòwinna sĀ za baro ròznic òd ti autenticzny, codniowi, żĚwi (jesz...) mòwĚ, chòc pòwinna bĚc òd ni staranniĚszò i bògatszò òd stronĚ słowiznĚ. Zòs słowizna terminologicznò, to je wiedno pĚrznĀ apartny żargòn fachòwi czĚ spejalisticzny. Równak kaszĚbskò terminologiò téż ni mòże bĚc za baro òderwònò òd żĚcĚgò, tj. òd czasu i mòla w jaczim żĚjemĚ. A żĚjemĚ w Pòlsce XXI wiekù, a niĚ dzes na jaczims òstrowiu, òdcĀtim òd swiata.

ZmianĚ w dobrĀ stronĀ, ale...

ChcĀ jesz wspòmnać ò tim, co RKJ ùdało sĀ załatwic pò mòji mĚslĚ.

Hewò dzĀka przednikòwi RadzĚznĚ, profesorowi E. BrĚze¹⁷ (z mòjim pòpiarcym), ùdało sĀ przĚwròcĚc zachwiònĀ przez J. Trepczika równowògĀ midzĚ przĚrostkama *-izm* a *-Ězna*. Trepczik w słowòrzu miòł òdrzuconĚ (wierĀ dĚcht czĚsto) przĚrostk *-izm* rzeczownikòw chłòpsczĚgò òrtu, tipòwi dlò wszelejaczich jinternacjonalizmów (np. *socjalizm*). Trepczik zastĀpił gò przez domòcy przĚrostk białgłòwsczĚgò òrtu *-Ězna* || *-izm* (np. *socjalĚzna*).

Jesz za mòji bĚtnoscĚ w RKJ òstało przĚjĀtĚ (Ùchwała Nr 7/RJK/07 z dn. 8-12-2007 r.), że „w dopĚlniaczu i miejscowniku liczby mnogiej wyrazów odmieniających siĚ według modelu przymiotnikowego po spòłgłòskach szumiących **sz**, **ż**, **cz**, **dż** piszemy **ĭ**, natomiast po pozostałych **Ě**, np. *pierszich*, *swiĚzich*, *strasznych*. WyjĀtki: *jich*, *nich*”. RadzĚzna w tim przĚpòdkù przĚchilĚla sĀ do zabédowòny przeze mie wskòzĚ (ùstalony z pòmòcĀ prof. J. TrĚdra), jakò bĚła pòdònò w mòjĚch *Wskòzach* (1997)¹⁸.

¹⁶ Np. niedòwno jesmĚ sĀ zastanòwielĚ, co mògĀ znaczcĚc słòwa: *òkòzci* (= legitimacje), *szkòłownik* (= ùczĚn).

¹⁷ Prof. Edwòrd BrĚza òbjimnĀł przednictwò w RKJ, żelĚ dobrze pamiĀtóm, w drĚdzim rokù ji jistnieniò.

¹⁸ Co pròwda, pòdòł jem Profesorowi do rozwòzeniò jesz jiny – mòjim zdaniem lepszĀ – system, chtĚrnĚgò prof. E. Breza nie przĚjął. Bédowòł jem przĚjimnĀc *pierszech*, *swiĚzech*, *strasznych*

Űdało sã téż mie, wespól z E. Prëczkòwsczim, przekònac RKJ do wëdaniò (w pòłowie 2007 r.) zalëceniò¹⁹, żebë w mól wëdłużonëch przërostków słów cëżégò pòchòdzeniò białgłòwsczëgò òrtu *-ëjò, -ijò* (np. *edukacëjò, symetrëjò, litaniò*) stosowac krotszë (np. *edukacjò, symetriò, litaniò*), zgòdno z tendencjã, jakò jistnieje w żëwi mòwie. Dzãka temù pisónò (i czëtónò...) kaszëbizna nabrała jakbë letkòscë.

Jak sã jednak òkòzało, bëło to dobëcë niepełné. Bò hewò 18.01.2008 r., tj. pól rokù pò wëdanim ti tam przelòmòwi ùchwałë Radzëzna, z jinicjatiwë prof. E. Brëzë i z pòpiarcym wnet wszëtczich pòzeszlëch òsób (E. Gòłąbk bëł procëm) wëdała jinszã²⁰, w chtërny prakticznë zaprzëczëła swòjémù zalëceniùm i w nazwach kòmisji zastosowała prawie ne dlëgszë fòrmë, np. Kòmisjëj Sztandarizacëji i Normalizacëji Radzëznë Kaszëbsczëgò Jãzëka.

Co pròwda, w wëdóny rok pòzni (I 2009) ùchwale²¹ pòjawiłë sã nazwë tipù *kòmisjò, administracjò*, np. Kòmisjò Administracji i Bënowëch Sprawów. Radzëzna niedòwno (VI 2009 r.) zlagòdżëła téż swòje sztiwnë stanowiskò w sprawie labializacji²².

– tzn. „czësté” -e-, bez znaków diakriticznëch. Taczï, ùproszczony system zòpisu stosowòł jeden czas J. Trepçzik. I mësłã jesz dzys, że wòrt bë bëło to wprowadzëc...

¹⁹ Űchwała Nr 3/RJK/07 z dn. 26-06-2007 r. w sprawie zakończëń typu *-cjò* || *-cëjò, -fiò* || *-fijò* w wyrazach pochodzenia obcego. Ustala się, co nastëpuje: Ponieważ w wyrazach pochodzenia obcego, najczësciej łacinskigo typu *edukacjò* || *-cëjò, filozofjò* || *-fijò* czësciej zauważalna jest w jëzyku kaszubskim tendencja do stosowania form krótszych, w pierwszej kolejności zaleca się ich używanie. W starych wyrazach kaszubskich typu szalwija oraz w tekstach religijnych i poezji w celu stylistycznym lub wersyfikacyjnym proponuje się utrzymac formy dlëgsze, obowiãzkowo imię Matki Bożëj *Marija*.

²⁰ Uchwała Nr 2/RJK/08 z dn. 18.01.2008 r. w sprawie wyboru formy gramatycznej w nazwach komisji RJK. Rada Jëzyka Kaszubskiego opowiada się za dlëgszã formã wyrazu wobec krótszej. Odtąd funkcjonowac bëdżie forma: *kòmisjëjò*, a nie: *kòmisjò*, a zatem:....

²¹ Uchwała Nr 1/RJK/09 z dnia 9-01-2009 w sprawie kaszubskich nazw organów władzy państwowej.

²² Protokół z obrad RJK, które odbyły się w dn. 19.06.2009 r. w Gdańsku: Zdecydowano o niestawianiu labializacji w niektórych przypadkach.

W jednym z ostatno wëdónëch przez Radzëznã zestòwków terminologii gramatycznej (Uchwała Nr 4/RJK/10 z dnia 07-05-2010) spòtikómë ju *o* bez sztriszka, w taczich m.jin. słowach: *choronim, hodonim, homograf, homonim*.

Labializacjò *o, u* normalnie wëstãpùje pò *p, b, m, w, f, k, g, ch* w słowach domòcëch i barzi przëswòjonëch, cëżégò pòchòdzeniò, np. *kòza, mòst, gùbic, bùdla*. Ju na jednym z pierszych pòsëdzeniów RKJ doszłò do ùchwòleniò zalëceniò bezwzglãdnëgò stosowaniò labializacji, téż we wszëtczich słowach cëżëch. Jò bëł procëm temù bò ùwòzòł jem, że sã słowa, jaczé Kaszëbi sã nòložny wëmawiac bez labializacji, np. *port, konto, molo* itp. Równak RKJ czerowa sã wzglãdã na to, że dzëcë ni mają rozeznaniégò tegò, co je słowã domòcym, a co cëzym. W slëdnym czasie, pòdczas robòtë nad mòjim słowòrzã pòlskò-kaszëbsczim, jem jesz ròz nã sprawã rozwòzòł i radzyl jem sã prof. J. Trëdra. W kùncu dòł jem sã przekònac, że zasada pòwszëchnëgò zaznòczaniò labializacji je dobrò. Trafil do mie argùment, że w mni przëswòjonëch

Szkòda, że Radzëzna dopiérkù terôzka dozdrzelała do taczich rozëmnych rozstrzëgniáców. Czejbë mòje zastrzedzi bëłë przëjãtë na pòczãtkù, czej jem je zgłòszôł, dzys bë nie bëło te całégò wërwasu. Ale chwała Bògù i za to, co sã ùdało. A terò móm niesmiałą nôdzejã, że ùdò mie sã jesz namówic Radzëznã do zaprowadzeniô logicznégò pòrządkù w ùchwólony przez niã terminologii.

Chcã jesz dodac, że takò pòkrãtnò pòlítica Radzëznë w sprawie ti *Kòmisëji* bëła le jednã z pòrã przëczënow, jaczé zniechãcëlë mie do chòdzeniô na ji zëndzenia. Mier'zëło mie, że RKJ dłuđzi czas zajimò sã drobnieszima (chòc baro zmùdnyma, a na pewno téż pòzëtecznyma) robòtama, taczima jak ùstaliwanië brzmieniô nazw miescowëch czë mionów lëdzczich, a nie pòrësziwò spròw systemòwëch, np. sprawë Trepczikòwégò „systemù” przërostków *-cjowi* (w przëdòwnikach cëzégò pòchòdzeniô). Nie widzałë mie sã téż regulacje RKJ w czerënkù jesz wikszì apartnoscé ti terminologii òd stronë fòneticzny (fòrmë tipù *sztandařizacëjò*, *sztruktura* czë *akcent*, *fòrmanù*). Jò stwierdził, że w sytuacji, czej kòłdzi absurd w demòkraticzny spòsòb mòże bëc ùchwólony, to jò w tim towarzëstwie ju ni móm nic do robòtë.

Mòglbë jem sã ju nie czerowac za tim, co robi Radzëzna i przëjimmãc pòstawã tipù: „Niech òni tam ùchwòliwają swòje, a më i tak bãdzemë piselë pò swòjémù”... Jeżlë człowiek jednak mò na widokù dobro kaszëbiznë, sprawa nie je takò prostò. Kò jò robiã słowòrz pòlskò-kaszëbsczy, chtëren mò służec téż do ùczbë kaszëbiznë²³. I jesz dłuğò bądã nad tim słowòrzã sã biédzyl. A timczasã RKJ przez swòje ùchwałë mò na bieżãco wpliw na ùczonã w szkołach terminologiã. Nie bëłobë dobrze, czejbë jistniałë dwa, czësto ròznë wariantë terminologii – mój i RKJ.

Co robic, żebë bëło lepi?

Mój słowòrz pòlskò-kaszëbsczy jesz je *in statu nascendi*. A timczasã Radzëzna tej sej pùblikùje swòje kòmunikatë, ùchwałë z zestòwkama słowiznë i pewno sã spòdzëwò, że jò te słówka włączã do swòjégò słowòrza. Bądã sã staròł to zrobic, ale nôprzòd trzeba nã słowiznã ùpòrządkòwac, i jesz nie ròz przediskùtowac.

Mëszlã, że Radzëznie wëpòdò sã przëzdrzec z perspektiwë przeszłëch lat na swòje dzelo i òcenic (òszacowac), co òno je wòrt. Na pewno trzeba tam sam òddzelëc „zòrno òd rakù”. Trzeba téż ùsënac z ti słowiznë terminologiczny zwëczajné, drobnë błãdë czë tzw. lëterówczy, taczé jak *spòłzwak* (spòłzwãk).

---

słowach labializacjò mòże bëc słabszò, tipù *k^lo-*, *b^lo-*. A żelë tendencjò do labializowaniô *o*, *u* w kaszëbiznie jistnieje, tej trzeba jã wspòmagac. Spòsobã na òminiãcë kłòpòtu je stosowanie tam sam ó pò *k-*, *p-* itp., np. *kòmplet*, *kòmbinowac*, *ping-pòng*, *Hòng-Kòng*.

²³ Nòprzòd spòrządã wiòldzi słowòrz, a pòtemù dzël słowiznë z niego bądze wëbròny dlò mòłégò słowòrza, przëdatnégò w szkołach.

Ze zrzeszińszich neologizmów jô bë wëbiérôł do terminologii le te, co są kònieczné. A w ò wiele wikszim dzélu bë jem sã starôł przëswojic (skaszëbic) pòchwôtë pòlszcé. Kò pòlszczëzna nie je tak òdległô òd kaszëbiznë, żebë ta terminologiô mùsza bëc jaż tak apartnô, jak to bédëje (w szlach za J. Trepczikã) RKJ. Tymczasã wëdzrzi to na ùmëslną pòlitikã òddalowaniô kaszëbiznë òd pòlszczëznë.

Radzëzna nie pòwinna téż – pòdług mie – pòpiërac germanizmów, żelë mómë domôcé, słowiańszcé słowa. Nie jidze mie ò jaczis tam pùrizm, le ò rozëmna pòlitikã jãzëkòwą. Czë Niemcowie do swòji terminologii wprowadzają (na zasadze wzajemnoscé) téż słowiańszcé słowa?... Czemu, wezmë, preferowónô je prawie takô niemieckô nalecëzna, jak *dolmôcz*, *dolmaczëc*, *fùlny*, *fùlmòcny*? Te dwa òstatné nie są to nawet słowa autenticzné, le taczé zlepiszcza, hibridë niemieckò-kaszëbszczé. Jak bë më ni mielë słowa *pełen* || *pełny*... Czekawô je ta pòlitika RKJãzëka. Z jedny stronë mómë wëstrzéganié sã pòlaszeniô, a z drédzi – pòpiëranié niemczeniô...

Nie widzy mie sã pòpiëranié archajizmów tipù *starna* zamiast *strona* czë lokalnëch apartnoscy tipù *wiechrz*, czë (ju spòza terminologii, ale w tekstach písónëch przez nôleżników Radzëznë) *kògù*, *swac*. Nie widzy mie sã téż pòdòwanié wëpkòwatëch słów w fónkcji pòwòżnëch pòchwôtów terminologicznëch, np. *jizba përpòtów* ‘pokój rozmów’ – z terminologii kòmpùterowi.

Systemòwé regulacje niechtërnëch tipòwëch znank jãzëkòwëch w terminologii zalécóny przez RKJ

Wëzi jem ju nadczidl ò niejednëch systemòwëch sprawach, ùstalonëch (ùregulowónëch) przez Radzëznã, np. ò krotszich przërostkach w słowach tipù *edukacjô*, *symetriô*, *litaniô* czë ò (nie)zaznòczaniem wiedno labializacji nad *o*, *u*. Chcã terô pòniżi ùkazac te i jinszé problemë na przëkładach.

A) Sprawa przërostków *-cjowi*, *-tny* w pòchwôtach przëdòwnikòwëch cëzégò pòchòdzeniô, przejëtëch ze słowërza J. Trepczika w terminologii bédowóny przez RKJ.

Dòjmë bòczenié na przërostczë *-cjowi* w pòniższich pòchwôtach gramatycznëch zalécónëch przez RKJ:

- mùtacja*jowi** *deriwat* ‘derywat mutacyjny’
- alternacja*jowi** *fòrmańt* ‘formant alternacyjny’
- transpòzycja*jowi** *deriwat* ‘derywat transpozycyjny’
- mòdifikacja*jowi** *deriwat* ‘derywat modyfikacyjny’
- aglutinacja*jowô** *pòzwa* ‘nazwa aglutynacyjna’.

Jak mòżemë widzec na przëtoczonëch wëzi przëkładach, *-cjowi* je òdpòwiednikã pòlszczégò przërostka *-cyjny*. „Kùnòszk” *-owi* je w całoscë nômili stosowónym przez J. Trepczikã, a za nim przez RKJ – przërostkã przëdòwników cëzégò pòchòdzeniò. Òkróm niegò Trepczik i za nim RKJ stosëje jész przërostk *-tny*, np.

pòzwë abstrakt~~n~~ëch znanków ‘nazwy abstrakcyjnych cech’.

Żelë zazdrzimë do terminologii matematyczny, nalëzemë zòs przërostk *-tny*, ale ju jakò òdpòwiednik pòl. *-towy* (kaszk. *-owi...*). Hewòle:

kwadratnò funkcjò ‘funkcja kwadratowa’²⁴

kwadratny pierwiòstk ‘pierwiastek kwadratowy’

kwadratnò klamra ‘nawias kwadratowy’.

Wëchòdò na to, że òdpòwiednikã pòlszczégò przërostka *-towy* je kaszk. *-tny*?! Ale to jész nie je kùnć, bò wejle nalòżómë kaszëbszczi przërostk *-tny* jakno òdpòwiednik pòlszczégò *-teczny*. Hewòleno:

aritmetnò strzédnò ‘średnia arytmetyczna’

aritmetny cyg ‘ciąg arytmetyczny’

aritmetny pierwiòstk ‘pierwiastek arytmetyczny’.

Co z tegò całégò przërównywaniò wëchòdò? – To, że jedurnã zasadã, chtërna tim wszëtczim rzãdzy, je zasada Mëstra Jana: „wiedno jinaczi jak pò pòlskù”. A Radzëzna, jak widzimë, tã zasadã przëjãła za swòjã?

B) Kùnòszczi rzeczowników cëzégò pòchòdzeniò tipù *doktór*, *profesor*.

W terminologii bédowóny przez Radzëznã òstała przëprowadzonò systemòwò regulacjò tegò kùnòszka na pòdobã domòcëch słów, taczich jak *wieczór* [tegò *-czora*, *tim -czorã*, ò *tim -czorze*]. Ale w żëwi mòwie je z tim *doktorã* rozmajice. Spòtikóny je téż kùnòszk tipù *-or*. W pòlszczëznie z tegò tipù słowama bëła ta sama historiò. Jész dzys, do lékòrczi zwròcómë sã pò pòlskù: *pani doktor*.

Chcã rzec, że – rôd, nie rôd – przëchilóm sã do tegò ùstalenii Radzëznë i dostosëjã swòj słowòrz pòd tim wzglãdã.

C) Element *-en-* || *-eń-* || *-ań-* || *-ã-* w słowach cëzégò pòchòdzeniò tipù *element*, *testament*.

W terminologii bédowóny przez RKJ jem nalòżł m.jin. fòrmë taczé, jak: *akcent*, *argumént*, *centralny*, *dokumént*, *elemént*, *kònweúnt*, *parlamént*, *prezydeúnt*, *procent*; téż np. *fòrmanúnt*.

²⁴ W sprawie słów *funkcjò*, *pùnkét* trwò spierka midzë mnã a prof. Edwardã Brëzã. Jò, w szlach za J. Trepczikã i E. Prëczkòwsczim, bédowòł jem zòpis tipù *fąkcjò*, *pąkét*. Przë òstatkù, w mòjim słowòrzu pòl.-kaszk., za doradã J. Trédra, przëjãł jem zòpis *fónkcjò*, *pónkét* (i pòchòdnych òd nich czasników: *fónksnérowac* || *-cjonowac*, *pónktowac*).

Przezdrzól jem tej w słowôrzach czilenôsce taczich słów rzeczowników chłop-szczégò ôrtu. Widzymë, że:

- w słowôrzu Zëchtë mómë òbòcznosc *-ent* || *-eńt*, np. *testament* || *-ńt*, *sztudent* || *-ńt* [*Pòtkòł jem dwie sztu-dentczy i jednégò sztu-denta. Sy*];
- w słowôrzu Lorentza mómë òbòcznosc *-ent* || *-eńt* || *-ańt* || *-ãt*, np. *ajent*, *asëstencjô*, *adjutańt*, *abònãt*, *aresztańt* || *-tãt*, *lament* || *-mańt* || *-mãt*;
- w słowôrzu Ramułta, w òriginalny wersji bëło *-ãt*, np. *atramãt(owi)*, *démãt(owi)*, co prof. J. Tréder ùregùłowòł na *-eńt*, np. *atrameńt(owi)*, *démeńt(owi)*;
- w słowôrzu J. Trepczika mómë colemało *-ent*; rzòdkò czej: *-eńt*, *-ańt*. Np. *akcent(owac)*, *argument(owac)*, *cement(owac)*, *centralny*, *dokument(owac)*, *element* || *elemenńtòrz*, *konwent*, *parlament*, *prezydent*, *procent*, *sztudańt*, *testament(ny)*, *jistamańtny*;
- w mòjim słowôrzu normatiwnym je òbòcznosc *-ent* || *-eńt*.

Na temat tegò *-eń-* || *-ań-* jem ju písòł jaczis czas temu (09. 09. 2009 r.), w ùsòdzkù pn. *Spiérka ò wzór lëteracczi kaszëbiznë*. – Prakcizné stosowanié bédo-wónégò przeze mie mòdła (wzoru) lëteracczi kaszëbiznë.

Je jesz wiele słów z tim *elemenńtã*, np. *sakrament(alny)*, *kómplement(arny)*, *jinwentòrz*, *jinstrument* itp. Zastanòwióm sã, jak bë wëzdrzałë jich krewné fòrmë białgłowszczégò ôrtu. Wezmë: *akceńt* – *akceńtacjô*, *prezeńtacjô* – to bë jesz bëło do przëjãcò, ale: *prezeńcjô*, (*p*)*rezydeńcjô*, *ajeńcjô* || *ageńcjô*, *rejeńcjô* || *regeńcjô*; czë *eseńcjô*, *egzysteńcjô*, *liceńcjô*, (*kón*)*sekwencjô*, *teńdeńcjô*...? A terò wezmë pòchòdné òd nich: *eseńcjonalny*, (*re*)*prezeńtacyjny*, *ageńcjowi* itp.?! Czë Radzëzna téz to tak glãbòk analizowała?... Wierã lepi òstac przë òbòcznoscë *-ent* || *-eńt*, z ùdzelenim pierwszeństwã dlò *-ent*. Wëjątkama są słowa taczé, jak: *aksamańt* (|| *-mãt* || *-mit*) i *lewańda*, *lewańdowi*.

D) **Problem òbòcznoscë -ań-** || *-eń-* **w słowach tipù granca** || *greńca*, *rózańc* || *rózeńc*, *kańta* || *keńta*.

Fòrmã *greńca* wëstãpuje w ùstalony przez RKJ terminologii matematyczny. Spòtikómë tam téz pòchwòt *bezgreńcznò fùncjô* ‘funkcja nieograniczona’. W jedny z ksążk wëdónëch przez E. Prëczkòwsczczégò jem zwrócył ùwògã na fòrmã słowa *rózeńc*. Taczë „przegłòs” *a / e* czë *ë* mòzemë nalezc téz we wszëtczych słowach, gdzie wëstãpuje *-ań-*, np. *bańda*, *bańtka*, *frańt*, *rańt*, *kańta*, *sztërokańtny*, *mańtel*, *mùzykańt*, *krańc(owi)*, *brańtuz*, *tańcowac*, *pańszi*, *òberwańc*, *pòwstańc* itd. Mómë téz stronama òbòczné fòrmë *frańt(ówka)* || *frant(ówka)*, *bańtka* || *banika* || *bentka*...*fabrikant* || *-ńt*. Są téz leno z *-an-*, np. *flanc(k)a*, *flancowac*, *glanc*, *pancer /-rz*. Kòle Pùcka, dze mòlama pòtikò sã cwiardé *-n-* w mòlu *-ń-*, mómë òbòcznosc tipù *òberwanc*, *rózańc*, *mùzykant /-ncë*, co je argùmentã za samòzwãkã *-a-*.

Jò pòpiéróm pisanié tegò tipù słów ze samòzwãkã *-a-*, np. *granca*, *bezgraniczny*, *rózańc*, nié z *-e-*.

E) **Przedrostk *we-* w słowach tipù *w(e)spólny*, *w(e)spółrzędny*.**

W terminologii zatwierdzony przez RKJ spòtikómĕ tã tipówã dlô J. Trepczyka apartnosc, np. *ulożĕnk wĕspółrzãdnech* ‘układ współrzędnych’. Co prôwda, jistnieje ósobné słowò: *wespól* = pòspól, wspólnie, pòspólnie. Ale to *we-* óstało przez zrzeszińców rozszerzoné na całą grĕpã słów z drżĕniã *-spól-*. To „notoricznĕ” *wespól-* w słowie *wĕspółrzãdnech* je wkładã zrzeszińców w òdjnaczeniĕ kaszĕbizniĕ. Normalny przĕrostk kaszĕbsczy w tim przĕpòdkù je: *wspól-* || *spól-* abò: *pòspòl-*.

F) **Element *-ĕnk* || *-unk* w słowach tipù *òbróćĕnk*, *warĕnk* || *-ùnk*.**

Wiadomò, że formant *-unk* je niemiecczĕgò pòchòdzeniò. W kaszĕbiznie to *u* przeszło czãsto w *ĕ*, tej sã spòtikò taczĕ formĕ słów zapòżĕczonĕch z niemczĕznĕ, jak: *warĕnk* || *warunk*, *meldĕnk* || *meldunk*, *gatĕnk* || *gatunk*, ew. (pòwstałĕch wierã na grufce pòlszim?) *malĕnk*, *frasĕnk*. Je tĕż na nordze pòrã słów zbùdowónĕch z pòdstawĕ kaszĕbsczy (słowiańszczy) z tim *-ĕnk*, np. *zdĕnk* = *slub* (òd *zdac* – ùdzielĕc slĕbù), *òblecziĕnk* = *chlòpszcze òbleczeniĕ*, *ancuch*. Trepczyk ten element *-ĕnk* (pisóny przez niĕgò colemãlo: *-enk*) pòłączył z jinszima kaszĕbsczima drżĕniãma i w nen spòsòb stwòrzył rzeczowniczi òdczasnikòwĕ, taczĕ jak: *òbróćĕnk*, *ulożĕnk*, *przelożĕnk*, *rzucĕnk*, *krótkòznacziĕnk*, chtĕrne óstałĕ przĕjãtĕ bezkriticzno przez RKJ do terminologii zalĕcóny dlô szkòłów, np. *ulożĕnk wĕspółrzãdnech* ‘układ współrzędnych’. W żĕwi mòwie tĕch *òbróćĕnków*, *skróćĕnków*, *spisĕnków* ni ma. Czemu tej RKJ to propagujĕ? Kò w normalny mòwie sã słowa taczĕ, jak: *òbrót* (abò w jin. zn. *skrát* – przĕr. tĕż *wiwrót* || *wĕwrót* – drzewò òbalonĕ przez wiãter), *skróót* (abò: *skróceniĕ* – a niĕ Trepczykòwa: *skrodzĕna*), *spis*, *zòpis*, *òpis*, *rzut*, *pòrzut*, *ùklòd* (a. *ulożeniĕ*), *napòd*, *nòsòd* itp. A ten *krótkòznacziĕnk* tĕż mòże bĕc zastãpióny przez *bliskòznacznik*, ew. *synonim*, *òdpòwiedznik* czĕ *bliszcze znaczeniĕ*. To *krótkò-* tĕż je wpliwã niemiecczim...

Wezmĕ jesz tãczy przĕpisk pòd terminologią zamieszczonã pòd Uchwałą Nr 5/RJK/2007, a tĕż jinszima ùchwałãma: *Na brĕkùnk kòmpùtrów blòs dwa skróćĕnczi*: „*dp*” ĕ „*pp*”. – Co pròwdã, germanizm *blòs* je ùziwóny (chòc mòmĕ: *le*, *leno*), ale *skróćĕnk* to je Trepczykòw neologizm. A ten *brĕkùnk* to je ju wierã „priwatnò jinicjatiwa” Karola R. Czĕ to mò bĕc ta pròwdzĕwie wzorcowò kaszĕbizna, chtĕrnã Radzĕzna firmujĕ swòjim autoritetã? Wszĕtczĕ te *ùchwòlĕnczi*, *gòspòdarzĕnczi* to je tipòwò „trepczykòradzĕznowizna”.

G) **Terminologiò cĕzĕgò pòchòdzeniò, w jaczi wĕstãpùje *st-* || *szt-* abò *sp-* || *szp-*, np. *s(z)tandardowi*, *s(z)tilizacjò*, *s(z)pecjalny*, *szpektór*.**

Jistnieje w kaszĕbiznie wiele słów przĕswòjonĕch z niemczĕznĕ, w chtĕrnĕch mòmĕ *szt-* czĕ *szp-*. Wezmĕ: *sztòpel*, *sztabil(ny)*, *sztreka*, *sztĕk*, *sztĕczny*, *sztĕmòwac*,

sztęca, sztatura, sztama, sztróm (jô w słowôrzu ùziwóm: *prąd*), *sztról* (*parmién, strzala* a. *strëmién*), *worzta* || *wërszta, szpektór, szpür, szpóda, szpara, (na)sztopac, (na)szpanowac, sztěpówac* itp. Są téż òbòcznoscë *szt-* || *st-*, np. *sztąd* || *strąd, sztiwny* || lok.: *stiwny, s(z)pęc* (= *częp*), *s(z)pecjalny*.

W terminologii bédowóny przez RKJ wikszim dzělã nalôžómë fòrmë z *-szt-*, *-szp-*. Hewòle: *sztandarizacëjô* (Kòmisëjô *Sztandarizacëji*), *sztrukturalné* znaczenié, minyster *jinfrazstrukturë*, drzewiastô *sztruktura*, *sztrategicznô* jìgra, Kòmisjô do Sprawów *Szpecjalnëch* Służbów.

We wëmienionëch pòwëzi pòchwôtach to *-szt-* czë *-szp-* jô ùwôžóm za błãdné. Co prôwda, w słowach *sztandar, sztender* ‘stojòk’, *sztand, bęc* w *sztãdze* mómë *sz-*, ale to je niemczëzna. Co jinégò *standardizacjô, standard* – to są anglicyzmë. A zòs *struktura* to je latinizm, a *strateg-* – grecczëzna. Jô jem za fòrmama: *standard, standardarizacjô, struktura* (*lny*). Słowò *s(z)pecjalny* (*szpecjalné* służbë) wëmògò òsobnégò zastanowieniô, tak samò jak krewné z nim *specyfik(acjô)* itp. W *Słowòrzu normatiwnym* jem to òstawił nierozstrzëglé do kùńca, jakno òbòcznosc *s-* || *sz-*. Trepczik (mòže redaktór słowôrza, J. Tréder?) bëł za fòrmama tipù *specjalny*. W mòjim nowim słowôrzu téż móm *specjalny*, ale kò mògã sã jesz „dlô swiãti zgòdë” dopasowac do RKJ. Le jesz takò drobnostka: widzec je niekónsekwencjã w słowach *sztandard-*, kò gdze jindze normã je *-añ-...* Mùszã zaznaczëc, że żartëjã, bò sã òbòwióm, że RKJ to ùchwòli jakno zasadã.

Tu jesz, jakno przëklôd, jeden z pòchwôtów kòmpùterowëch:

cwiarðò *szpacjô*, cwiarði *szpacji* ‘twarda spacja’ – skąd to *sz-*? A pòza tim takò *szpacjô* parlãczy sã ze słowã *szpacny* = *brzëdçi*. Tej: *spacjô*.

Mómë jesz ùchwòlony przez RKJ pòchwôt *sztilizacjô* ‘stylizacja’. A prawie tu bë mògło bëc *szt-* (*sztilizacjô*). W słowôrzu Zëchtë je *sztil* téż w zn. pòl. *styl* (literacki). Tej: *sztilizacjô, mëble sztilizowóné...* W *Słowòrzu normatiwnym* jem bédowòł, za Trepczikã: *sztél...*

Je téż dzěl pòchwôtów, w chtërnëch to *-szt-* czë *-szp-* je prawidłowò zastosowóné. Hewò: *sztëcznô jawernota, sztabilizator òbrazu, apòsztrof* (pòl. *apostrof*).

H) Ò zaznòczanim cwiarði wëmòwë *n* we fòrmach tipù *minyster, tenys*.

W ùchwòlonëch przez RKJ nazwach wësoczich ùrzãdów państwówëch pòjawilë sã taczë zòpisë tipù *minyster* (*stwò*), a w słowiznie spòrtowi *tenys*. Mùszã sã przëznac, że to jô jakno autór *Słowòrza normatiwnégò* (dali: SN) jem winowajcã. Ale ten problem mòže i beze mie bë sã pòjawił, kò fòrmã *minyster* jem zaùwaził téż we felietónach ks. Rómãna Skwiercza. Co prôwda, jô w SN ròz pòdòwóm: *minister* [tak nié] òb. *minyster*; a pòd zëwiszcã *minyster* pòdòwóm òbòcznoscë: *minyster* || *mënyster* || *minister...* Terò jô bë sã z tegò *-ny-* ròd wëcòpòł i pisòł *minister*. Tak jak np. w słowie *minimum*. W nym jistnym słowôrzu jô pòdòwóm, òbòcznoscë, np. *kòmùnista* || *kòmùnysta* czë: *kòmùnisticzny* || *kòmùnystyczny*. Mëszlã, że to trzeba jednak dostosowac do pòlsczégò systemù. Bò np. *kòmùnizm*,

kòmunikat / -cjò, òrganista... Co prôwda, ten *tenys* i *minyster* wiele szkòdë nie przënòszają (le trzeba terò pòdac wëmòwã: *min:ister...* A słów, gdzie sã pòjòwiò ten problem, je w całoscë mało. Mie tak na chùtczégò przëchòdzy do głowë jesz le *kanyster* i *anyz*. Le mòże lepi wrocëc do pisaniò: *minister, kanister, aniz?*...

I) Przë pòchwòce *ùbòstwienié* pòjawił sã problem, chtëren jò ju staròł sã rozwiãzac we *Wskòzach* i w *Słowòrzu normatiwnym* (òb. np. słowò: *bòżstwò*). Jem za standardowim zòpisã tipù: *bòżstwò, ùbòżstwienié*. Bò w kaszëbiznie mómé òbòcznosc: *ùbòsztwò || ùbòstwò, ptòsztwò || ptòstwò* itp. Ale, jeżlë chtos pòtrafi miã przekònac, ùstãpiã.

J) **Ò samòzwãkach łączącëch słowa złożoné tipù *wielekrotny, jasnomòdri*.**

Chcemé przërównac pòniższé fòrmé rzeczowników z terminologii geometriczny:

sztëronòrt ‘czworokąt foremny’

wielenòrt ‘wielokąt foremny’ – wierã: *wielonòrt?*

piãcnòrt ‘pięciokąt foremny’ – wierã: *piãconòrt?*

W „żëwi” kaszëbiznie jakno łącznik dwùch elementów taczich, barzi złożonëch słów wëstãpùje colemãło *-o-* abò rzadzy *-e-* (czë *-ë-*, np. *sztërënòrt*). Wpłiw na to mò wëgłosowi samòzwãk w pierszim elemence, np. *wiele-*, *małò-*. Mòże i sã zdòrzają słowa bez łącznika, jak nen *piãcnòrt, szescnòrt* abò z łącznikã *-ë-*, wezmë: *sédmënòrt, òsmënòrt*, czë wëstãpùjące w jesz jinszych wariantach – wezmë: wësok(ò)celnò, dalek(ò)widzãcy? Ale mie sã wëdòwò, że to *-e-* wëstãpùje barzi przë przëdòwnikach, np. *glùpiemàdri, wielenòrtowi, wielegòdzynny, wielekrotny* czë w przëslówkach, np. *wielekrotnie || -no (wielekrotny i wielekrotnie || -no* wzãté sã ze słowòrza Zëchtë). Przë rzeczownikach jò bë jednak dól wszãdze *-o-*, np. *wielonòrt / -kãt*. Dlò „pòrzãdkù” pòwinno bëc téz: *piãconòrt*. „Łącznik” *-o-* wëstãpùje wikszim dzëlã w „naturalny” kaszëbiznie (jak i w pòlszczëznie), np. *jasnozëlony, cëmmòdri, równolegli, krzëwòlegli, dobrodëszny, małowòrtny, sédmioraczi (sédnioracze klòszi*²⁵). Tej, pòdług mie: a) prawidłowò zbùdowóné sã fòrmé: *sztërobòk, sztëronòrt, sztërosón*; téz: *wielerażowò całka, wiewleszlabizowi* (to ju z terminologii gramaticzny); b) nieprawidłowé sã: *wielemión, wielenòrt, wiele-scón. wiewlerazowòsc*.

Ò jinszych mni czë barzi systemòwëch sprawach (np. bãdże mòwa przë leżnoscë, w kòmentarzach do kònkretnëch słów.

²⁵ Zdzisław Stieber, *Zarys dialektologii języków zachodniostowiańskich*, s. 94. – dokładniëszzi zòpis: sédmioraki kluski.

Przëkładë wãtpliwëch rozwiãzaniów problemów jãzëkówëch w terminologii RKJ

1. w terminologii matematyczno-geometriczny:

kawelk ‘ułamek’ – Czemù nié: *ùłómk*, *liczëc z z ùłómkama / na ùłómkach?* (Czeszë i Słowacë mają *ùlomek* || -*mok*, Ruscë: *drob*, Serbówie *razlomak*)

kawelkòwi dzël ‘część ułamkowa’ – Czemù nié: *dzël ùłómkòwi*, *dzël a. czãsc ùłómka*, *ùłómkòwò?*

wielëc ‘mnożyć’ – Czemù nié: *mnożëc?* To słowò wszëtcë Kaszëbi znają.

wielnik ‘mnożnik’ – Czemù nié: *mnożnik?*

dodòwnik ‘składnik’ – Czemù nié: *składnik?* Kò gòdò sã *składac cos do grëpë*.

bezrelatiwnò wòrtnota ‘wartość bezwzględna’ – Czemù nié: *bezwzglãdnò wòrtnota a. wòrtosc?* Kò je *wzglãd* i *òglãdac*, *wëglãdac*, co pròwda, zachòwóné leno na pòłniu Kaszëb.

ùłożënk wespółzãdnëch ‘układ współrzędnych’ – Kùnòszk -*ënk* ulubiony przez Trepczikã. Le czemù ni mòże bëc: *ùklòd wespółzãdnëch?* Kò je słowò *ùklãdac*.

diferencjò ‘różniczka’ – Czemù nié: *różniczka?*

diferencyjny rechùnk ‘rachunek różniczkowy’ – Czemù nié: *różniczkòwi rechùnk?*

dofùlowanié ‘dopełnianie’ – Bład. Pòwinno bëc: *dofùl(ow)iwanié*. – Ale czemù nié: *dopełni(w)anié?*

dzejnik ‘czynnik’ – Czemù nié: *czinnik?* To *dzejanié* je neologizmã (czë cerkewnosłowiańszczim archajizmã...).

rzesznë dzejanié ‘działanie łączne’ – Je *rzeszac* (= *wiãzac*) i *lãczëc*. Ale słowò *rzeszny* je wierã sztëczné. Jem za: *łącznym dzejanim*. Mëszlã, że tegò *łącznégò* nicht nie pòmili z łąkówim.

substitucjò ‘podstawienie’ – Ni mòże bëc: *pòdstawienié?*

wielerażowò całka ‘całka wielokrotna’ – W kaszëbiznie tész jistnieją słowa *wielekrotny / -tnie* (òb. Sy VI, s. 130), a nawet *wielekrocëc sã*. Tej lepi, szëkòwni: *wielekrotnò całka*.

wielerażowòsc ‘wielokrotność’ – Lepi: *wielekrotnosc*. – Ùzasadnienié òb. wëzi.

nórt – Je *nórt*, ale je tész (tész kaszëbszci) *kãt*. Rozmiejã, że ten *nórt* je òsobliwë kaszëbszci. Ale ò synonimie *kãt* pòwinno sã tész mòże dzes nãczidnac?

dòl ‘odległość’ – (bład! *dòl(ò)* = pol. *dal*); pòwinno bëc: *òdległòsc*

òbrócënk ‘obrót’ – Czemù nié: *òbrót?* Kò *òbrócënk* nicht nie gòdò.

fùlny nórt ‘kąć pełny’ – W żëwi mòwie, ani w słowòrzach nòukòwëch słowa *fùlny* ni ma. Ale je *pëten*, *pëtny* (|| *pòłny*) – le że tak je pò pòlskù tész, temù RKJ preferëje niemieckã nalecëznã.

rówizna ‘płaszczyzna’ – A jak mdze pol. *nierówna płaszczyzna?* – Wierã *nierównosc*, *nierówny plachc*. Ale lepi dac synonim: *płòszczëzna*. Kò -*sk-* wëmieniówò

sā ze –szcz- (*plaskati / (roz)plaszczěc – robic plaskatim*, a nawet *plaszczěc sā* ‘pòniżac sā, pòdchlebiac sā’. A słowò *rówizna* ju je ùziwóné w znaczenim pòl. *równina* i tam sam w zn. pòl. *poziom*, *plaszczyzna pozioma* (a wierā Trep-czik bě ród ùziwòł gò w zn. *równosc...*).

równoleżnobòk ‘równoległobok’ – Je *równolegli* i ew. *równo leżący*, mòże téż i *równoleżny*? Ale pò co jinaczi jak pò pòlskù?

równoleżnoscón ‘równoległościan’ – Pò co taczě przejinacziwanié?

równoremieniowi trzěnórt ‘trójkąt równoramienny’ – Wěgòdniěszě je: *równoremienny*

rzucěnk ‘rzut’ – Chto gòdò *rzucěnk*?...

szcidli stòżk ‘stożek ścięty’ – Czemu ni mòże běc: *scāti*? To *szcidli* je na pewno apartniěszě. Ale *szcidli* = pòl. *utrącony*, ale téż *strącony*, np. *szcidłě jabka* (za pòmòcą pòłczy rzucony na drzewiā). Pò *szcidniācym* (*ùczidniācym*) stożka pòłką òstówò òbczidłò (pòszarpónò) pòwierchniò / pòłszczězna, nierówny plachě (nierównò *rówizna...*), a pò scācym nożā – pòwierchniò głòdkò.

strzědnò symetriò ‘symetria środkowa’ – Pròwdac, *strzědny* = *westrzědny*. Ale *strzědny* mò jesz zn. pòl. *średni* i *przeciętny*, *umiarkowany*. Dlòte lepi mdze *westrzědnò symetriò*, bò to je jednoznaczné.

strzědny nòrt ‘kąć środkowy’ – Jak pòwězi.

syntěza ‘synteza’ – Lepi *synteza*. Ju le ju z tim wěszukiwaniem niejistniejącěch apartnoscy.

szlachòwnota figùrów ‘podobieństwo figur’ – Òmówieniě niżi.

szlachòwny trzěnórt ‘trójkąt podobny’ – Òmówieniě niżi.

szlachùjácě figùrě ‘figury podobne’ – Òmówieniě niżi.

rechùnk pròwdoszlachòwnotě ‘rachunek prawdopodobieństwa’; *teòriò pròwdoszlachòwnotě* ‘teoria prawdopodobieństwa’ – Òmówieniě niżi.

– Jistnieje *‘szlachòwac za kògùm’* = běc pòdobny do kògò. Słowa *szlachòwny*, *szlachòwnota* pòchòdzā òd Trepczika; *szlachùjący* téż mòże běc. Ù Zěchtě je *szlachòta* (niě: *-wnota*), i synonim: *pòdobiěństwò*, ewentualnie *pòdoba* (leno w zwroce: *na pòdobā*). Jò bě jednak sā trzimòł wzoru pòlsczěgò i nie eksperimentowòł. Kò w jinym mòlu – terminologii gramaticzny zatwierdzony przez RKJ – mómě pòchwòtě ze zastosowaniem drżěnia *-pòdob-*, w słowach: *ùpòdobniěniě*, *òdpòdobniěniě*, np. *běněstòwně ùpòdobniěniě*. Tej ‘podobieństwo figur’ to bě běło: *pòdobiěństwò figùr(ów)* itp. Przě leżnoscě: skąd i pò co ten sztriszěk labializacyjny nad *o* w słowie *teòriò*?

wiěchrzězna ‘powierzchnia’ – Ten *wiěchrz* (i neologizm òd niegò ùtwòrzony), to nie je ògłowòkaszěbskò apartnosc, chòc wierā tam sam sā tròfiò na całim òbrěmim Kaszěb? Zěchta nawetka tegò nie zapisòł. Je wiele taczich „przestòwków”, np. *pòkrzěwa – kòprzěwa* (téż czes. *koprzěwa*), *mzi – źmi*, *top – pòt*, *těpa – pěta*, *pòwròzk – pòrwòzk*.

relatiwny ‘wzglědny’ – Żelě je kasz. *wzglěd*, tej òplacy sā przějąc téż tā pòlaszěznā... Jò bě dòł jakò słowa bliskòznaczne: *relatiwny*, *wzglědny*.

rëmiô ‘przestrzeń’ – Je téz kaszëbsczé słowò *przestrzeń*, a żelë ni ma, pòwinno bëc. Jô to słowò ùżiwóm. Czeszë mają: *prostor* – ù nich *pro-* = pòl. *prze-*. A ta *rëmiô* je neologizmã, òd *rum* ‘mieścë, plac’, np. *Ni ma rëmù*. Òbrëmic *sã* ‘zmieścëc *sã*’. No wszëtkò doticzi casnégò placu, zamkłégò w scanach. A *przestrzeń* to brzmi jak *przestwòrza, lëft...*

ùjimné lëczbë ‘liczby ujemne’ – Òmówienié niżi.

ùjimny nòrt ‘kąt ujemny’ – Òmówienié niżi.

nieùjimné lëczbë ‘liczby nieujemne’ – Òmówienié niżi.

– Jô jem za fòrmã słowã *ùjemny*, tak jak lëdze sã przënëacony w pòlszczi szkòle. W słowòrzach Zëchtë, Lorentza czë Ramùlta ni ma przëkładu z przëdòwnikã ò drżëniu – *jim-*. Sã le neologizmë Trepczika *wjimny, òbjimny*. Z drëdżi stronë mómë kaszëbsczé *tajemny, jemny* (arch. z Ramùlta: w zn. *dobri, łagòdny*) i mòże pòlaszãcë *przëjemny, wzajemny*, mòże téz *pòjemny...*

wësadzonô brëta ‘bryta – Nòlepi: *wëpùklô brëta*

wësadzonô figùra ‘figura wypukła’ – Nòlepi: *wëpùklô figùra*

wësadzony wielonòrt ‘wielokąt wypukły’ – Nòlepi: *wëpùkli wielonòrt || -kąt*

– To *wësadzony* je słowã wieleznacznym (np. *wësadzëc dzeckò na topùszk*) i w zn. pòl. *wypukły* mało plasticznym. A kò jistnieją słowa *wëpãczëc sã* (pol. *dostać przepuklinę*), *wëpãklëna* (pol. *przepuklina* ‘ruptura’) i mómë òbòcznosc *pùczel || pãczel || pëczel*. Tej co nóm szkòdzy przëjimnãc słowò *wëpùkli* (ew. *wëpãkli*, ale to *sã* parłãczy z tą *wëpãklëną*. W kùncu wszëtkò je z jednégò pnia, przër. *pã(cz)k, pãkati, napãcznic, jaż... pãknãc*. Przë leżnoscë: pòl. *wybaluszony* je òd niemiecczégò *Bauch* ‘brzëch’. Më téz ni mùszimë bëc we wszëtczim samòstójny i òriginalny.

W mòjim słowòrzu:

wypukły *ad* wëpùkli (Gò), ew. wëbrzëszony, brzëchati, wëpchli, wëdãti, wësadzony; ew. nabrz(ë)miali, napãczniali; w zn. *otyły*: pãkati; ~kle oczy wësadzoné / wëtrzëszczoné / wëdãté / *złòł* bùlé òczë [Ta baba mò taczé wëdãté òczë, że człowiek bë mógl *sã* ji wërzasnãc. Sy]

zéro ‘zero’ – Skąd to *-é-*, kò Kaszëbi tak nie gòdają. Tej: *zero* (na szczescé *nul* nie robi kònkùrencji...)

zërowi nòrt ‘kąt zerowy’ – Zdrzë wëżi. Tej: *zërowi*.

wielëc ‘mnożyć’ – Ù Zëchtë je le: a) *wielëc sã* (archajizm) = mnożëc *sã* (ò lëdzach i zwierzãtach); b) *wielëc sã* ò rëbach: plëszczëc *sã*, òkazëwac redosc żëwima ruchama. Ale *wielëc* w zn. *mnożëc* ni ma. Kaszëbi znają słowa *mnożëc (sã)*, *pòmnożëc, pòmnażac*. Jô jem za nòtëralną mòwą, a nié sztëczną. Co jinégò, czëjbë më ju ni mielë taczégò „nòtëralnégò” słowã...

zwielëna ‘iloczyn’ – To je ju nastãpstwò / skùtk przëjãcò Trepczikòwégò *wielëc* w zn. *mnożëc*. Ale niech ju tak òstónie.

Chcemë jesz przërównac pòniższé pòchwòtë:

zwielëna zbiërow ‘iloczyn zbiorów’

zwielonô funkcjô ‘funkcja potëgowã’

pòtāga ‘potęga’

pòtāgòwanié ‘potęgowanie’

– Widzymë, że pierszi pòchwòt, *zwielëna zbiérów* ‘iloczyn zbiorów’ je dobróny prawidłowò. Ale ju *zwielonò funkcjò* ‘funkcja potęgowa’ to barzi pòl. *pomnożona funkcja*. Zòs *pòtāga* i *pòtāgòwanié* je tak jak w pòlszcim.

zbiér ‘zbiór’ – W zëwi kaszëbiznie, co je pòswiòdczoné w słowòrzu Zëchtë, mómë *zbiór* (*Latos bëłë dobré zbiorë...*). Pròwdac, w kaszëbiznie to *e / é* nie przeszło w *o* w słowach: (ja) *biorę*, (oni) *biorą* – le: *bierzā / -rzā*. Ale wëmiana *e* na *o* jistnieje na ògle tak samò jak w pòlszczënie (w czeszënie ju nié). Wezmë: *miedwiédz* – *miód*, *miesc* – *miotła*, *wieczerzò* – *wieczór*, *wiecz* – *wiozłë* || *wiezle* itp. Trepczikòwe mészlenié szło tu pòdobną drogą jak w jegò słowie *rozwij* – prawidłowò: *rozwój*.

2. w terminologii terminologii gramaticzny:

bezrëszny ‘nieruchomy’ – Jò znają: *nieruchòmi*; ew. *nierëchawi* ‘pòmälëczny, zgniłi’. Je téz Labùdowe: *nierëszny* i ù Zëchtë: *niemòchny*. Mòże bëc téz, w jin. zn. *stojący* – *bez ruchù* || *rëchù / sztël / cëchò*): ew. intern. pòl. *staciczny*; *nieruchomo* – to je: *nieruchòmò / sztël / cëchò*; ew. *sztabil(no)*. Zëchta ani Lorentz słowa (*nie*)*ruchòmi* nie zapiselë. Mòże ùznelë je za pòlonizm?

bënëstówné ùpòdobnienié || *bënëstównò asymilacjò* ‘upodobnienie – Mòże bëc. Ale czë słowò *wewnątrz* jistnieje? Mòjim zdaniem, jo. Mómë nawetk: *wnątrzk wą(t)piór*’.

ùpòdobnienié – *ùpòdobnienié* je lepszé òd niejistniejącégò słowa *ùszlachòwanié...*
całówné ùpòdobnienié || *całownò asymilacjò* ‘upodobnienie całkòwite, asymilacja’ – Czë *całowny* = pòlszczémù *całkowity*? Mòjim zdaniem *całowny* znaczi: ‘całi, w jednym sztëkù’, np. *całownò* cegła, a nié pòłówka cegłë. Mòzemë rozszerzëc to znaczenié. Ale jò słowò *całkòwiti* móm przëjäté w zn. pòl. *całkowity*, *zupëlny*. Słowò *całkòwiti* nie je brzëdczé, a pòzëteczné (mómë tegò tipù: *szpórowiti* itp.)

copné ùpòdobnienié || *copnò asymilacjò* ‘upodobnienie wsteczne, asymilacja wsteczna’ – Słowò (Trepczików neologizm?) *copny* je dosc ùdóné. Le ù Zëchtë mómë téz: *wsteczny* [*wsteczny / slédny dech* (dosł.: ‘piòrd’)]. Sy I, s. 195]. Chëba, że wezniemë òd Trepczika synonim *reakcjonowi...*

dwalëpny spòtzwak || *bilabialny spòtzwak* ‘spòłgłoska dwuwargowa’ – Są *lëpë* (z niemiecczégò) i *wardzi*. *Bilabialny* je taczim makaronizmā („nudlizmā”). Jò bë dôł jesz trzeci synonim: *dwawargòwi*. A w słowie *spòtzwak* doszło do òdnosowieniò?

jinicjalny przëzwāk || *jinicjalny akcënt* ‘akcent inicjalny’ – Czë nie pòwinno bëc: *przëzwāk*?. W jinym mòlu jesz je (do pòprawieniò) *kòlumnowi / szpaltowi przëzwāk / akcënt*. W sprawie *-ń-* w słowie *akcent* – òb. wëzi: *Systemòwé regùlacje niechtërnëch znank jãzëkòwëch*.

kwalitatiwnô wëmiana ‘wymiana jakościowa’ – Czemù nié *jakòscowô*? Kò słowò *jakòsc* je ù Zèchtë [„Nie dbajã / dbóm ò tëlkòsc (*jilosc*), le ò *jakòsc*”.]

kwantita ‘iloczas’ – Czemù nié *jiloczas*? Kò jedny Kaszëbi gòdajã *kùle(z)* || *-li(z)*, drëdzë *wiele(z)*, a jesz jinszi kãsk z pòlska *jile(z)*. A wikszì dzél Kaszëbów nigdë w zëcym sã nie zetknie z tim słowã. Jò bë dôł le: *jiloczas*, a nã *kwantitã* bë czësto wëwalił.

kwantitatiwnô wëmiana ‘wymiana ilościowa’ – Jò bë dôł: *wëmiana jiloscowô*. Zdrzë wëzi.

mòc || *napiãcé* ‘natężenie’ – W elektrice są to trzë różné pòchwôtë: *mòc* = *napiãcé* (symbol: U – we voltach) pòmnożoné przez *natãżenié* (I – w amperach). Tak téz jò to widzã w kaszëbiznie. Tej: natężenie = *natãżenié*... A *mòc* w kaszëbiznie je tim samym, co *sëta*. A *napiãcé* = *naprãżenié*, a barzi z niemiecka: *naszpanowanié*, *nasztramòwanié*.

nieszlabizowòùrobny zwãk ‘głoska nieszlabizowòùrobna’ – Czë Bóg swiat stwòrził, czë ùrobił? Czë zwãk ni mòżë „twòrzc” tak samò jak w pòlszcim jãzëkù? Dali jesz je *szlabizowòùrobny zwãk*. Dòjta le (*nie*)*szlabizowòùrobny*, a nie *mdã gnërził*. *òdpòdobnienié* || *disymilacjô* ‘odpodobnienie, dysymilacja’ – Në wejle! Nalazło sã słowò pòdobné do pòlszczégò.

samòzwãk || *wòkal* – Jò ten pòchwòt *samòzwãk* téz jem stosowòł i stosëjã. Ale czëjbë bëta *samògłoska*, nijak bë mie nie przeszkòdzało. Kò mómë *głos* i *zwãk*. Gòdómë *głosno*, a *zwãczno* mòżemë spiewac, grac... Tak samò pasëje Kaszëbóm słowò *spòłgłoska*. A ten *wòkal* nie je nijak pòtrzebny, tim barzi, że w żargónie mùzycznym znaczy: spiew.

paùza ‘pauza’ – A przerwa?

pòkroczné ùpòdobnienié || *pòkrocznô asymilacjô* ‘upodobnienie postëpowe, asymilacja postëpowa’ – Słowò *pòstãpòwé* je tak samò dobré, a nawetka barzi nòtëralné òd *pòkrocznégò* (kò *pòkrok* to je wierã neologizm?). Zòs *ùpòdobnienié* je barzi nòtëralné òd *zeszlabòwaniò*.

słowny ‘wyrazowy’ – A *wërazowi*? – Òb. niži

słowò ‘słowo, wyraz’ – A *wëròz*, *pl: wërazë*? – ùżiwajã prof. J. Tréder i E. Prëczkòwsczi.

sparlãczenie spòłzwakow ‘grupa spòłgłoskowa’ – Przëklòd òdnosowieniò samòzwãków (i òdchileniégò: *ó*) w kaszëbiznie Radzëznë?

spòłzwak || *kònsònant* ‘spòłgłoska’ – Tu téz òdnosowienié? A *spòłgłoska* téz bë do kaszëbiznë pasowa.

sztabilny przëzwãk || *sztabilny akcënt* ‘akcent stały’ – A słowò *stali* to... pies?

szum, *szëmù* ‘szmer’ – A *szëmarzenié*, *szëmar*, *szëmëringa*?

tòniczny ‘toniczny’ – A nié *toniczny*? Chòc ten *tón*. Dobrze, że chòc nié: *-owi*

ùlëpòwienié || *labializacjô* ‘labializacja’ – A *ùwargòwienié*? – preferowanié niemczëznë?

wdich, *wdëchù* ‘wdech’ – Na pewno mò bëc: *wdech*. Kò znajemë: *Czëjbë nié ten dech, to bë człowiek zdechl*.

- wĕdich, wĕdĕchù* ‘wydech’ – Mò bëc: *wĕdech*. Òb. *wĕzi* abò *niži*.
- prĕdech* – Nĕ wejle! Jak *sā* to ùdało tim razā nie przejinaczĕc?
- pòzwa* – *pòzwa*, jak *pòdówò* B. Zĕchta, to je pòlsczĕ: przezwisko. Tĕch *pòzwoùw* jesz je czilenòsce. Le czemù nie *nazwa*. – Bò tak je pò pòlskù? A kò nôblĕższim òdpòwiednikā pòlsczĕgò słowa *nazwa* je kaszĕbszĕ słowò *nazwa*...
- aglutinacjowò pòzwa* ‘nazwa aglutynacyjna’ – Tu je przĕklòd na manipulacje przĕrostkama.
- deminutiwnĕ pòzwĕ* ‘nazwy deminutywne’ (zdrobnienia) – A pò kaszĕbskù słowa *zdrobnienia* ni ma? A te *pòzwĕ* (*nazwĕ*)? Mòże tu chòdzy ò słowa? *Słowa zdrobnionĕ* –?
- ekspresywnĕ pòzwĕ* ‘nazwy ekspresywne’ – Czĕ na pewno –*sywnĕ*? A mòże –*syjnĕ*, abò... *ekspresowĕ*? Kò ùniwersalny je przĕrostk: –*owi*.
- òdjimnò deriwacjò* ‘derywacja ujemna’ – Je słowò *ùjma*, a nie: *òdjima*... Mòzemĕ *ùjmac* i *òdjimac* (| | –*jĕmac*). Ju le ju. Dòjta że: *ùjemnò* i bądze kwita.
- pòzwĕ dziejaniów* ‘nazwy czynności’, ‘nomina agentis’ – *Czinnosc* je blĕższò *czĕnic* w naturalny mòwie, a *dziejac* je nowszym słowā, neologizmā. A te *pòzwĕ* to *przewĕ*. Mò bëc: *nazwĕ czynnoscy*.
- anielczym* ‘anglicyzm’ – Je òbòcznosc *angel-* | | *aniel-*, z tim że *aniel-* *sā* parłāczy z aniolāma, tej lepi przĕjimnāc ten jednoznaczny *anglicyzm*.
- augmentatiwnò pòzwa* ‘nazwa augmentatywna’ – Chto z normalnĕch lĕdzy wiĕ, co znaczy słowò *augmentatiwny*? – Mòże: *pògrĕbiajācò* / *pògrĕbnò nazwa*? Tĕli ùczalĕch głów bĕ mògło ròz cos wĕmĕslec.
- apelatiw* ‘apelatyw’ (wyraz pospolity) – Jak to je pò kaszĕbskù? – wierā: *pòwszednĕ* (abò: *prostĕ* / *zwĕczajnĕ* / *codniowĕ*) słowò
- kròtkòznacznĕk* | | *synonim* ‘bliskoznacznik’, ‘synonim’ – Czemù nie tĕż *blisko-* *znacznik* abò *òdpòwiednik*. Ten –*ĕnk* mùszi bëc?
- potocyzm* ‘potocyzm’ – Tu felĕje znakù labializacji przĕ *pò-*. To je takò nibĕ łacĕzna. W nen spòsòb bĕ mògl stwòrzĕc: *codniowizm*, *pòwszednizm*... itp.. Je jesz barzi łacyńszci *kòlokwializm*. Ale mòże: *pòwszednĕ* / *pòtocznĕ wĕrażeniĕ* – przĕr. *apelatiw*.
- pòĕtizm* ‘poetyzm’ – Skādka to –*ĕ*-?
- synonim* – òb. *kròtkòznacznĕk*
- ùpersonowaniĕ* | | *personifikacjò* ‘uosobienie’, ‘personifikacja’ – Czemù nie: *ùsob-* *bieniĕ*? Kò *persona* je słowā barzi cĕzym òd *òsobĕ*.
- złożonò pòzwa* | | *komponowónò pòzwa* ‘nazwa złożona’, ‘nazwa komponowana’ – Czemù nie *nazwa*? Przĕ leżnoscĕ: *kòmpònowónò* – ale lepi prosto: *złożonò*.
- szpĕtnò mòwa* | | *wulgarizm* ‘wulgaryzm’ – Òdpòwiednikā pòlsczĕgò *szpĕtny* je kaszĕbszĕ: *szpacny* (czesczĕ: *szpatny*), ew. *brĕdĕczy*, *nielusy*... A to –*ĕ-* w *szpĕ-* je ju czĕsto z jiny parafii – ...że tĕż Radzĕzna taczĕ rzeczĕ pùszczò w òbiĕg!
- pòzwĕ zbiérów* ‘nazwy zbiorów’, ‘nomina collectiva’ – Pòwinno bëc *zbiorów* – òb. *zbiĕr* (1. w terminologii matematyczno-geometricznej)
- prozodiowò deriwacjò* ‘derywacja prozodyczna’ – Przĕrostk –*owi*!

- pòzwë noszącëch znancı* ‘nazwy nosicieli cech’, ‘nomina attributiva’ – Mòże *atribùtiwów / znankòwników*, a czemu nié *nosëcelów* abò *nòszóców znakë*?
ùlëpòwienie || *labializacjò* ‘labializacja’ – Abò *ùwargòwienie*.
przëwtór ‘przyśpiew’ – Czë to je to samò, co *przëspiew*?
rësënowi spòlzwak ‘spòłgłoska szczelinowa’ – Pòwinno bëc: *spòlzwäk*
rësny przëzwäk || *rësny akcënt* ‘akcent ruchomy’ – Mò bëc *przëzwäk*.
samòzwäk || *wòkal* ‘samogłoska’ – A ni mòże bëc *samògłoska*? A *wòkal* w żargònie mùzycznym znaczy: *spiew*.
sonorny spòlzwak ‘spòłgłoska sonorna’ – Co Kaszëbóm mówi słowò *sonorny*?
 Mòże: *pòłotemkli*?
szlabizowùrobny zwäk ‘głoska zgłoskotwòrcza’ – Wierã *zwäk zwäkòtwòrczi...*?
zastãpòwné zdłużenie ‘wzdłużenie zastëpcze’ – A *zastãpczé* ni mòże bëc? Kò mómë czasnik *zastãpic* i jegò wielekrotny wariant *zastãpòwac*. Mómë téż rzeczownik *zastãpca*.
zmitczony zwäk || *spalatalizowóny zwäk* ‘głoska zmiëkczone, głoska spalatalizowana’ (w terminologii mùzyczny *zmitczony zwäk* bądze òznòczòł co jinégò)
absorpcjò ‘absorpcja’ – Mòże bëc téż: *wchlònianie / wchlòniwanie*, ew. *wchlòniãcé*
ameliorizm ‘amelioryzm’ (wyraz o dodatnim znaczeniu) – pò kaszëbskù: słowò / wëròz ò dodatnim znaczeniem
anielcym ‘anglicyzm’ – Jò bë béł za fòrmama *anglicyzm* abò *angelsczizm*
anojkonim ‘anojkonim’ (nazwa obiektu niezamieszkałego) – Pò pòlskù: *pustostan...* Mòże *pùstostón*? – (to grecczé *oj-* w słowie *ekumena* je przetranspònowóné na *e-*).
antroponim ‘antroponim’ (nazwa osobowa) – Pò kasz.: *nazwa òsobòwò*.
apelatiw ‘apelatyw’ (wyraz pospòlity) – wierã: *prosté / zwëczajné / codniowé słowò*
biòlorutenizm ‘białorutenizm’ – Je: *rusycyzm* – tej téż: *biòlorusycyzm* a. *biòloruszczëzna f*
dikcjonòrz ‘dykcyjonarz’ – *Słowòrz* || *-wnik*?
sztrukturalné znaczenie ‘znaczenie strukturalne’
leksykón ‘leksykon’ – *Słowòrz* || *-wnik*?
mieszanie szeregów ‘mieszanie szeregów’ – Wierã *miészanie régów / rzãdów*?
neologizm || *nowistów* ‘neologizm’, ‘nowotwór’ – Tu *-i-* w fónkcji łącznika. A ni mòże bëc *nowòstów* abò nen przekãсны *nowòtwòr*, jak pò pòlskù?
rzeklëna ‘powiedzenie’ – Abò: *pòwiedzenie* – mòże téż w zn.: *jidiom*?
sekundarnò pòzwa ‘nazwa sekundarna’ – Tu *-n-* (zamiast: *-ń-*). Przez niedopatrzienie? Jò pòpiéróm tu to *-n-*.
semen ‘semen’ – Nie je to: *semiã, plemiã, pòkòlenie, ród*?
stilizacjò || *sztilizacjò* ‘stylizacja’ – Tu prawie *sztil-*. – òb. Słowòrz Zëchtë.
ùpersonowanie || *personifikacjò* ‘uosobienie’, ‘personifikacja’ – Czemu nié téż: *ùòsobienie*?
antónim ‘antonim’ – Wierã *-o-*?

copnô deriwacjô ‘derywacja wsteczna’ – Òb. *copné ùpòdobnienié*.

deriwat || *òdprowòdné słowo* || *słowotworzbnò fòrmacjô* ‘derywat’, ‘wyraz pochodny’, ‘formacja słowotwórcza’ – To *òdprowòdné* je słowã czĚsto sztĚcznym i niejasnym. Trepczik miòł za wzór ùkrajnińszcĚgò *prowydnyka*... Ù ZĚchtĚ je *prowadnica* ‘gãś, co prowadzi karno w szkòdã’. Lepi *pòchòdny*. A w słowie *słowotworzbnò* òbeszłò sã bez znaków diaktricznĚch... Òd jiny stronĚ zdrzec, pòwinno bëc wierã *słowòtwòrzebnô*? Jò bë òstòł przĚ słowie *słowòtwòrczô*.

fúndacjô ‘fundacja’ – *fúndacjô*?

neòlogizm ‘neologizm’ – *neòlogizm*?

òdprowòdné słowò || *pòchòdné słowò* ‘wyraz pochodny’ – Òb. *deriwat*.

paradigmatowô słowotworzba ‘słowotwórstwo paradygmatyczne’ – A labializacjô? *słowotworzba* || *deriwacjô* ‘słowotwórstwo’, ‘derywacja’ – *Słowòtwòrzbã* mòże bëc ew. jakno synonim słowa *słowòtwórstwò*.

słowotworzbné spòdlé || *mòtiwùjącé słowo* || *baza* ‘podstawa słowotwórcza’, ‘wyraz motywujący’, ‘wyraz fundujący’, ‘baza’ – ŻelĚ jidze ò *słowotworzbné* òb. *deriwat*. Słowò *spòdlé* je sztĚczné, ale jakno synonim słowa *tło* mòże bëc. Le je nòtĚralné słowò *pòdstawa* – Tej: *pòdstawa słowòtwòrczô*.

3. w terminologii z teorii lĚteraturĚ:

Tuwò le skròtowò. Móm taczĚ pitania do RKJ:

- Czemu piszącĚ ò *pòwiescĚ*, mómĚ ùżĚwac *pòchwòtu roman*?
- Czemu czĚtac ni mòżemĚ *bòjczy* (czĚ *pòwiòstczy*, *kòrbiònczy*), leno prawie *łżònkã*?
- Czim sã rózni *scena* òd *zdrzadni*? – Mòjim zdaniem *zdrzadniô* je Trepczikòwim òdpòwiednikã *pòchwòtu scena*, a RadzĚzna pòdòwò (*kasz.*) *zdrzadniô* – pòl. ‘odslona’ – a kò mòże tĚż bëc *kasz. òdstona*.
- CzĚ òdpòwiednikã pòl. ‘pamiĚtnik’ je *kasz. dniewnik* – jak pòdòwò RKJ?
- CzĚ *znanka* je òdpòwiednikã pòl. słowa *symbol*?
- CzĚ *drama* je òdpòwiednikã pòl. słowa *dramat*? – A jaczi tej je òdpòwiednik słowa pòl. *drama*?
- CzĚ znaczeniĚ mò rozròznianiĚ (nie)labializowónĚgò ò / o w słowach: *anafòra*, *epifòra* – *metafòra*?
- CzĚ słowò *narrator* razy w kaszĚbiznie, że trzeba je zastãpòwac *òpòwiòdòczã*?
- Czemu trzeba gadac *bòhatĚra*, *heroja* a niĚ *bòbater*, *heroj*?
- Czemu trzeba gadac i pisac *pòĚma*, *drama*, *tĚma*, a niĚ: *pòemat*, *dramat*, *temat*? JaczĚ je tegò logicznĚ ùzasadnieniĚ?
- Czemu KaszĚbi mùszã gadac i pisac *fabùla*, *titel*, *artikel*? – Dlòte, że tak pòstanowił J. Trepczik abò A. Labùda?
- CzĚ jakò *religijny* mòże bëc ùżiwóny leno *pòchwòt nòbòżny*? Kò *religijny* tĚż mògłbĚ òbòczno jistniec.

- Czim sã czerowa RKJ, czej przëjãła taczé hewò przërostczy nêch terminów-przëmiotników:
patriotny (pòl. *patriotyczny*), *miłotny* (pòl. *miłosny*), *epizodny* (pòl. *epizodyczny*)?
refleksjowi (pol. *refleksyjny*), *sytuacjowi* (pòl. *sytuacyjny*), *jimwòkacjowi* (pòl. *inwokacyjny*), *antikòwi* (pòl. *antyczny*), *psychòlogòwi* (pòl. *psychologiczny*),
ekspresjonizmòwi (pòl. *ekspresjonistyczny*)
telewizjowi (pòl. *telewizyjny*)
kabaretny (pòl. *kabaretowy*), *artistny* (pòl. *artystyczny*)
epikòwi (pòl. *epicki*), *pòezjowi* (pòl. *poetycki*)
radiowi (pòl. *radiowy*), *groteskòwi* (pòl. *groteskowy*)
romaticzny (pòl. *romantyczny*)?

W znaczenim pòl. *gatunki epickie* Radzëzna bédëje *epikòwé òrtë* (co bë w przëłożenim na pòlsczé brzmiało: *epiczne rodzaje*). Timczasã epika je jednym z trzech òrtów (rodzajów). A w pòlsczi terminologii teor.-lëter. je przëjãtë, że w kòzdim z nêch rodzajów sã mieszczą rozmajité gatënczi...

Jakno òdpòwiednik pòl. terminu *świat przedstawiony* RKJ bédëje: *swiat òkòzóny / pòkòzóny*. Czë słowa *przedstawiac*, *przedstawiony* nie jistnieją w kaszëbiznie?

Zòs czas òpisóny / gwësny mò bëc òdpòwiednikã pòlsczégò: *czas okrelony*. Czë w kaszëbiznie je słowò *kreslëc*? Wedle mie jo.

W teorii lëteraturë pòl. *podmiot zbiorowy* mò swòje kónkretné znaczenié. Kò ni mòzëmë gò zastãpic zéwiszcã RKJ *liricznë pòstacëje*. Dze tu je precyzjò?...

Lirika sytuacjowò / stójnò – to słowò *stójny* wëmëślił Trepczik jakò òdpòwiednik pòlsczégò (i pòdług mie téż kaszëbsczégò) słowa *sytuacyjny*? Ale czë ten neologizm je logiczny...? Pò kaszëbskù je *stón* (pòl.: stan) – *tegò stanu*, a nié *stój(u)*... *Stójnò lirika* wëdówò mie sã to bëc w nòlepszym przëpòdkù baro daleką analogiã...

Taczé ë jinszé *wërqiònczi*, *kòlbrzegòwé dramë*, *nieprzeriwné wierztë*, *wprowòdzczi* i jinszé *absurda* gwësno wprowòdzają jich autorów w dobré *hùmòra*, a taczégò jak jò, szarégò człowieka mògã doprowòdzëc nòlzi do szału abò jiny *tradzëdii*...

4. w „terminologii kalãdarzowi”:

gromnicznik ‘luty’ – kaszëbsczé je: *gromicznik*

smùtan, *lëstopadnik* ‘listopad’ – Le nazwa tegò miesãca / ksãzëca pòdónò je w dwóch wersjach. A kò kòzdi z nich pòsòdò takã òbòczną nazwa. Te nazwë, jesz nié wszëtczé, jem wëmienił w *Słowòrzu normatiwnym*. Ten *smùtan* wierã je neologizmã A. Labùdë.

pòzymk ‘przedwiośnie’ – Zëchta: (s)pòzymk = pol. *koniec wiosny*; a *przedzymk / nòzymk* = pòl. *przedwiośnie*

zymk ‘wiosna’ – Òstòł przëdczony przez RKJ

jòchim, *przednówk* ‘przednówek’ – Jesz je conòmni: *przedeżniwk*

stronë swiata ‘strony świata’ (Uchwała Nr 5/RJK/2007) – Tu: ‘strona’. A dze jindze (Uchwała Nr 6/RJK/09): *starna*
zôpôd ‘zachód’ – Je téż: *zôchód*
norda ‘północ’ – Je téż: *północ*, *noc*
 reno (r) – Je téż: *pòrenë*.
 w półnié (wp) – Je téż: *òprzëpólnié*.
na przëmiôr – a na przëklôd || *prziklôd?* Abò: *wëzmë na to / dôjmë na to, bewò(le)*.
12 w półnié (wp) – Mòże bëc téż: *òprzëpólnié / -nim*
1 pò półnim (pp) – Abò: *pò półniu*

5. w terminologii jinfòrmaticzny (kómpùtrowi):

pòrtól ‘portal’ – Kò ten *pòrtól*, to *pórta* ‘bróma, dwiérze’ – pròwdac, òzdobné wëwińcowanié nad dwiérzama. Ale mòże słowò *pórta* bë tu sprawiło? A żelë nié, tej: *pórtal*. To *-ól* tu brzmi jakòs dzëkò.
83-kluczowô plata (wëm.: *òsemdzëszãtrzëkluczowô plata*) ‘klawiatura 83-klawiszowa’ – Dokładné przetłómaczenié ang. *keyboard*. Ale kò Kaszëbi znają słowa *klawisz(owi)*, *klawiatura*. A *klucz(owi)* je słowã wieleznacznym. Ta *klawiatura* pòwinna bëc tu przënòmni synonimã. A to *òsem-...* je półniowòkasz., barżi na nordã je *òsmë-*. Żelë pòpiéròta nocnokasz. apartnoscë tipù *cwiardi*, tej trzeba bëc kónsekwentny.
szpacjó – Skąd to *sz-*? Òb. wëzi: *Terminologiò cëżégò pòchòdzeniò, w jaczi wëstãpije st- || szt- abò sp- || szp-*.
adaptér ‘adapter’ – Skąd to *-é-*?
adresowi katalóg ‘katalog adresowy’ – To *-óg* pewno jak *róg*, *Bóg?* Leno że *rok*, *sok*, *krok* brzmi pòdobnie, a pò co lëdzóm ùtrudniwac żëcé. Ale kò mògã sã pòddac, wòlò RKJ...
adresa, *adresë* ‘adres’ – Ta *adresa* mie pòchnie mòcno naftalinã, Przënòmni pòwinna bëc dopùszczonò òbòcznosc: *adres || -sa*.
algebra Boole’a (wëm.: *algebra Bula*) || *Boolowskò szëkba* ‘algebra Boole’a, wyszukiwanie Boolowskie’ – Mòże ta *szëkba* (archajizm) je i piãknò, ale *wë-szukiwanié* je barżi zrozëmiãlé. A do te *szëkba* sã kãskã parłãczy z *szëkã*, *szëkòwnotã*.
antiwirus ‘antywirus’ – Mòże téż bëc: *procëmwirus* i *przeciwwirus*.
apartné znaczy ‘znaki specjalne’ – Lepi *specjalné znaczy*, bò słowò *apartné* je wieleznaczné.
szëfrowanié – Wierã *szifrowanié?* – Òb. niżi: *cëfrowi*
cëfrowi ‘cyfrowy’ – Wierã *cyfrowi*. W jinym môlu je: *rzimsczé cyfrë* ‘cyfry rzymskie’. Mëszlã, że to *ë* (w *-ëfr-*) je kãskã sztëczné, przënòmni na dzysëszim etapie.
bezzwòrkòwô plata ‘płyta bezzworkowa’?! – Pòl. *worek* to je kasz. *miech*, tej *bezmiechòwò*? A mòże to je z ang. *work-?*...

- ceńtralnô jednostka* ‘jednostka centralna’ – Tu mómë taką hiperpòprawność.
 Ò tëch *elementach* piszã wëzi. Òb. *Systemòwé regulacje niechtërnëch tipòwëch znank jãzëkòwëch*.
- célnoszmërg* ‘unicasting, unicast’ – *Célny rzut?* Ò słowie *szmërgac* òsòbno – òb. *szeroszmërganié* || *szeroszmërg*. Przë leżność: w żëwi mòwie wierã nie jistnieje słowò *szmërg* (*rzut* – to jo). Ale czëmù RKJ przëjãła *Trepczikòwati rzucënk*, a przë tim *szmërgù* jakòs sã òbeszło bez tegò *-ënk?*...
- cëgaństwò* ‘żart, fałszywy alarm’ – ?
- cëlinder* ‘cylinder’ – Wierã: *cy-?*
- chwatko jigra* ‘gra zręcznościowa’ – *Chwatci* to je *chùtci, zręczny*, a nié: *zręcznościowi*. Në, ale kò trzeba wiedno jinaczi jak pò pòlskù.
- cyberneticznô rëmiò* ‘cyberprzestrzeń’ – Ò słowie *rëmiò* òb. wëzi: 1. w terminologii matematyczno-geometriczny.
- czãstota* ‘częstotliwość’ – Co jinégò je *czãstota* || *-stosc*, a co jinégò *czãstotlëwòsc*
- czerownik* ‘sterownik, program obsługi urządzenia, detonator’ – Sã słowa kasz. *cz(er)owac*) i *ster(owac)*. Czëmù w pòlszcim pòchwòce je *ster-* a w kaszëbszcim *cz(er)-?*
- czesëń* ‘schowek’ – Mòże bëc. Ale je téż: *schówk, skriwka*.
- czësti darmòk* ‘public domain’ – To *darmòk* je tegò tipù, co pòl. *darmocha*. Nie znajã angelszczégò, ale mie to wëzdzi na *pùblicznã (wspólnã / pòspólnã* – mòże i *darmòwã) domenã* – *pòle?* pòl. *przestrzeń?* Mòże: *darmòwé òbrëmié* abò: *wszëtkò za darmò / za darmòka?*
- czëtnik wiadłòw* ‘czytnik wiadomości, czytnik newsów’ – *News* to je wierã: *nowina*. Tej jakò synonim: *czëtnik nowinów*.
- domòcò starna* – Chto dzys tak gòdò?
- katalóg* – Czë to *oó-* je kònieczeni? Jò wiém, że je: (*p*)*róg, Bóg* itd. Ale téż *sok, krok. A blok, blog...*?
- dotëżnik jinternetowi zamkòscë* ‘dostawca treści internetowych’ – Ten *dotëżnik* i ta *zmkòsc* to sã *Trepczikòwé* neologizmë. A *dostòwca* brzmi naturalnie. Z *trescã* je kask gòrzi. Jò to słowò móm ju przëjãtë do swégò słowòrza, za Ramùlã [*Òna mie pòwiòda tresc ti ksązci. Ra*]. Mòże: *dostòwca jinternetowëch jinfòmacji / nowinów?*
- dóné* ‘dane’ – *Trepczik* wëmëślił *pòdòwczì*, a jò ju sã z tim òswòjił. Mòże dac synonimë: *pòdòwczì, dóné*.
- dóndzënié* (do lopka) ‘ścieżka dostępu’ – Mòże bëc téż, òbòczno: *stegna dostãpù / przëstãpù*.
- dóndzënié (midzë elementama sęcë)* ‘ścieżka’ – Czëmù *stegnë* ni mòże bëc?
- dwapùnk* || : ‘dwukropek, (:)’ – Je *kropka* i *pònk*, *pònkëk*, tej mòże *dwùkropk* i... *kropka*.
- dwastronowé granié* ‘odtworzenie dwustronne’ – To *dwastronowé* mòże i je barzi kaszëbszczé jak *dwùstronné* || *dwastronné...*? Ale *granié* to je co jinszégò jak *òdtwòrzanié*.

- ekstra kluczplata* ‘klawiatura dodatkowa’ – CzĚ słowò *dodatkòwi* jistniejĚ? A żelĚ niĚ, tej jak je pò kaszĚbskù *dodatk* || *dodòwk*? Ò *kluczplac*e òb. *kluczplata elektroniczny cedel* ‘elektroniczny certyfikat’ – *Cedel* to je bĚle jaczi kwit, kòrtka.
- A *certyfikat* cos pòwòżniĚszĚgò: swiadectwò, dokùment ùrządowi.
- elektroniczny dĚtk* ‘elektroniczny pieniãdz’ – Dodac synonim: *pieniãdz*.
- elektroniczny miĚszk* ‘elektroniczny portfel’ – W *miĚszkù* dokùmentĚ bĚ sã pògnio-tĚ... Mòże lepi: *elektronicznò teczka* / *kartoteka* || *kòrtoteka*?
- elektroniczny pòdpis* || *cĚfrowi pòdpis* || *cĚfrowò sygnatura* – Tu mómĚ òbòk siebie *cĚf-* i *sygn-*. Czemu w jednym słowie je *ě*, w drĚdżim *-i-* / *-y-*? Mòjim zdaniem to *i/y* je blĚszĚ pròwdĚ. PrzĚr. *cĚfrowi nòczãszci zadòwónĚ pytania* – Je *nòczãszci* || *-scy*.
- falszĚwi neuron* ‘sztuczny neuron’ – Słowò *falszĚwi* je wileznacznĚ (= tĚż pòl. *zawistny, obludny, zazdrosny*). Mòże dodac: *sztĚczny, òszĚkañcz*.
- falszĚwò jinteligencjò* ‘sztuczna inteligencja’ – Jò bĚ dòł *sztĚcznò* / *kùñsztownò jinteligencjò*
- femtosekùnda* ‘femtosekunda’ – To je ta sama sprawa jak z *-en-* | *-añ-*, chòc je *kùnda*. Ale jò bĚ òstawił: *sekùnda*.
- filter* (przĚ *szĚkanim dònĚch*) ‘filtr’ – *DònĚch* / *pòdòwkòw*.
- adaptĚr* – MómĚ np. *mĚster, kùczĚr, ster* itp., tej: *adapter*.
- graficzny jinterfejs brĚkòwnika* || *GUI* ‘graficzny interfejs ùżytkownika, GUI’ – Je słowò *ùżĚ(wa)c* czĚ niĚ? Tej je tĚż *ùżĚtkòwnik* – przĚnòmni jò je ùżi-wóm. A ten *brĚkòwnik* to je „rhòdżĚznowizna”?
- gròjk MP3* ‘odtworzacz MP3’ – Ten *gròjk* to tak żartoblĚwie. A na pòwòżno? – Wierã *òdtwòrżòcz*.
- hasło* ‘hasło’ – Trepczik bédowòł *zĚwiszĚ* – pòdług mie je to ùdòny neologizm. Co pròwda, òkòżało sã, że w słowòrzu Trepczika tegò ni ma. A. Labùda mò: *zĚw*.
- heksadecymalny* || *szesnòstkòwi* || *Hex* ‘heksadecymalny, szesnastkowy, Hex’ – *Heks* sã parlãczy z *heksq*, tj. czarownicã.
- herarchiczny system lopków* ‘hierarchiczny system plików’ – Czemu *he-* a niĚ *bie-*? CzĚ KaszĚbi nie sã w stanie tegò wĚmòwic?
- herarchiò* ‘hierarchia’ – Jak wĚzi.
- jinternetowò kamĚra* – Wierã jak *glĚpĚra*? Ale jò bĚ dòł: *kamera*.
- jinternetowò przĚstawka* ‘przystawka internetowa’ – Wierã: *przĚstòwka*.
- jizba pĚrpòtów* ‘pokój rozmów’ – To le tak do szpòrtu. A na pòwòżno: *jizba rozmòwów*.
- kachlowi rendering* ‘rendering kafelkowy’ – Wierã: *kachelkòwi*.
- karnòł* ‘kanał’ (*jinternetowi karnòł* ‘kanał internetowy’) – Ten *karnòł* dzys ju pòchnie starzĚznã. Dzys sã gòdò: *kanòł*, *-atù*.
- kasowanie* || *ùsĚwanie* ‘kasowanie, usuwanie’ – *ùsĚwac*, ale: *ùsuwanie*
- klient-serwer* ‘klient-serwer’ – A niĚ: *kljĚnt*?
- klucz* ‘klawisz’ – Òbòczno: *klawisz* / *klucz*.

kluczplata ‘klawiatura’ – Òbòczno: *klawiatura* / *kluczplata*.

kòmputér, *kòmputra* ‘komputer, jednostka centralna’ – Wierã: *kóm-?*

kòrbiónka ‘komunikator internetowy, czat’ – Jò sã na tim nie znają, ale *kòrbiónka*
= *bójka*, *pòwiòstka*? Ten *czat* to mòże je: *pilaczka*? *Czat* bë téż mógł òstac,
bò kasz. *czatowac* = *dulczëc*, *pilowac*. A *kòmunikator* bë téż mógł bëc, żelë
òn *kòmùs* cos mówi.

kòrta ‘zakładka’ – Wierã *zakłòdka*, bò *kòrta* je wieleznaczné.

kriptoanalizò ‘kryptoanaliza’ – Mò bëc: *analiza*

krzemòwò sodlëna ‘krzemowa dolina’ – Lepi *dolëzna*, bò ta *sodlëna* to je taczë
metafòriczné i dwaznaczné.

kwerënda – A nie *kwerãda*, jak (*b*)*arãda*? Jò le tak żartëjã... Ò *-en-* / *-en-* piszã
òsobno, wëzi.

laméra ‘lamer’ – Mòże òbòczno: *lamer* || *laméra*. Co to je, jò nie wiém. Ale je
kasz. *lamówka*, *òbsziwka*.

larwa adresë || *larwa pòdsëcë* ‘maska adresu, maska podsieci’ – Je téż pò kaszëb-
skù, òbòczno *maska*. Przër. *maskòwóné hasło*

lëniò pòlétów ‘wiersz polecenia’ – Czë *lëniò* to nie je tu *rëzka*? A mòże: *stegna*?

zesztëkòwanie ‘defragmentacja’ – To je, pòwdac, dobri òdpòwiednik, ale jò bë
jesz dodòł òdpòwiednik: *złòżenié nazòd* / *do grëpë*, *skòmpletowanié* itp.

szpektór diskù ‘menadzer dysku’ – Mòże bëc téż *zarzãdca*

znak pòdsztrëchniãcò – Pòwinno bëc: *pòdsztrichniãcò*

sztrëk ‘ścieżka’ – A *stegna*?

sztrómnik ‘zasilacz’ – Jò znają ten *sztróm*, ale terò ju lëdze gòdają *prãd*. Pitanié:
czë chcemë pòdtrëmiwac w kaszëbiznie taczë nalecëznë? Ale muszã
prëznac, że ten *sztrómnik* jakò pòlpòwòzny pòchwòt swój szëk mò.

sztrómòwi filter || *procëmprzepiãcowi filter* || *procëmzakłòceniowi* – Jem za *prã-*
dowi, zamiast *sztrómòwi*.

lësëna ‘audyt’ – To òd *wëlësëc* = *wëcknac*... ? Kò to je takò pòetickò przenosiò.
Lepi: *dokładnò* / *całownò kòntrola*, *dokładné* / *całowné sprawdzënié*; ew.
rewizjò, *audit*.

lëtròł, *lëtrala* ‘literal’ – Cëż to je za gadzëna? Mòże: *lët(e)rownica*?

logicznò jìgra ‘gra logiczna’ – (*ji*)*gra* – Mòże bëc: *gra* || *jìgra*. Ta *jìgra* to stòropòlszcë
słowò, w kaszëbiznie, tak samò jak w pòlszczëznie, dzys sztëczné.

lokalny host ‘host lokalny’ – Co to je ten *host* (pò czeskù: *gòsc*)? Nie dò sã tegò
gòsca skaszëbic?

lopkë ‘plik’ – Ten *lopkë* to je barzi *zwitk*, a zòs *plik* je jak *sztopelk*. Òstateczno mòże
bëc *lopkë*. Ale jò bë dòł òbòczno: *lopkë* / *plik*.

magistrala dònëch – Trepczik: *pòdòwczì* – tej: *magistrala pòdòwków*?

magnëticzny disk ‘dysk magnëtyczny, nośnik magnëtyczny’ – Mòże bëc téż:
nosnik.

makro || *makropòlët* ‘makro, makropolecenie’ – Mòże bëc: *pòlët* || *pòlëcenié*
abò: *nòkòz*, *rozłkòz*.

maskòwóné hasło ‘hasło maskowane’ – Tu mómë słowò *maskòwóné* (nié: *zalarwòwóné*), ale mòże: *ùtajoné? zmiłkòwé?* Na *hasło* Trepczik przódë pòdòwòł: *zéwiszcze*, Labùda: *zév*.

mèrk HTML ‘znacznik HTML’ – Błąd. Mò bëc: *mèrk* = *znak*. Ale *znacznik* to je *znacznik*, a nié *znak*; ew. *maczera* = *znacznik* w ògrodnictwie... do cygnieniô rówków na zògonie.

mèslnik || *minus* ‘myslnik, minus’ – *Mèslnik* – Trepczik: *mèslëna*

miara kòmpresji ‘współczynnik kompresji’ – *Miara* je słowò wieloznaczné. A kò mòże śmiało bëc: *współczinnik* – le nié: *wes-*. (kò *czënic* = *robic*). Ale: *kòmpresji*.

miara òbrazu ‘format obrazu’ – *Òbrazu* || *-za*.

midiwieżò ‘miditower’ – *Wieżò* || *-za midi?*

milisekùnda || *ms* ‘milisekunda, ms’ - *uń-* ?

mòrdòrz spamù ‘zabójca spamu’ – *Zabójca* je téż, a nawetka barzi kaszëbsczim słowã. A tegò *spamù* sã nié dô skaszëbic czë zesłowiańszcëc?

netikëta ‘netykieta’ – Domiszlóm sã, że to je „zbitka” *net-* (séc) i *-etiketa?*. Tej: *etiketa sęcë* || *zart netiketa*. Ale *-ke-*, nié *-ké-*.

nèk ‘napęd’ – Co pròwda, *nèk* mòże służëc òbòczno w żargònie fachòwim. Ale dokładniész je Trepczików *nanèk* abò „pòlaszacy”: *nòpãd* – jò w słowòrzu bédëjã: *nanèk*, *nòpãd*. Bò wezmë *nëczy kòmpùtra* = *nòskwarë*, *nòwartë*, *zagrانيا...*

nieaktywò òłączba || *zdechłò òłączba* ‘nieaktywny link, martwy odsyłacz’ – lepi: *martwò* / *nieaktywò òłączba*. A *odsyłacz* to *òdsëlòcz* abò barzi pò bëlackù: *-sël-*, tej: *martwi òdsëlòcz*.

niewspòłbieżny || *niewspòłbieżné przënòszanié* ‘asynchroniczny, transmisja asynchroniczna’ – Pòwinne bëc òsobno dwa pòchwòtë. Znak || je ùziwóny barzi na òbòcznosc foneticzną słów. To słowò *asynchroniczny* téż mòżemë òbòczno ùżëwac. Tej: „*niewspòłbieżné przënòszanié* / *asynchronicznò transmisjò*.

niezanòlëznò adresa || *richtich adresa* ‘adres bezwzglédny, adres rzeczywisty’ – To *richtich*, to je tak „richtich” pò kaszëbskù pòwiedzóné... że to je: *pròwdzëwi* / *faktyczny adres?*

nòwias ‘nawias’ – Ale dze jindze *klamra*. Tej: *nòwias* / *klamra*.

nòwrót ‘pętla zwrotna’ – Mòże *òbrotniskò* i dodatkòwò: *zwrotnò petlëca* / *zòdzerzga*.

òbmiestny zwãk || *rëmny zwãk* ‘dźwięk przestrzenny’ – Je téż kaszëbsczë słowò *przestrëń* ... (Czeszë mają: *prostor*). Tej: *przestrëny zwãk* / *głos*; ew. *rozlëgajacy sã głos*

òbròzk ‘ikona’ – Ew. *òbròzk* / *ikona*

òbslëgowi paczët ‘service pack, zestaw poprawek, pakiet serwisowy’ – Miało bëc *-ë-*, ale pòwinno bëc: *òbslëgòwi* (chòc je: *òbslëga* || *òbsluga*; *stuzëc* || *stëżëc* – le: *òn słuži*). Mòże bëc, jakno synonim: *serwisowi*.

- òchróna przed zòpisã* || *blokada zòpisu* ‘ochrona przed zapisem, blokada zapisu’
– Mò bëc: *òchrona*. Je téż: *chronic*, ale: *òn chróni*.
- òdgrzewnik* ‘radiator’ – Ten *òdgrzewnik* je milny. Lepi *radiátor*, ew. *cbłodnica*,
òdprowadzòcz cepla. To *òdgrzewnik* parłãczy sã z *òdgrzewac*: *òdgrzewóné pòłnié*
‘wëstëdlé i jesz ròz pòdgrzóné’.
- òdswiéżenié* ‘aktualizacja, upgrade’ – Téż dodatkòwò: *aktualizacjò*
- òjcowi katalog* ‘katalog nadrzędny’ – Jem za: *katalog*
- òjcowò domena* ‘domena macierzysta’ – Żelë, tej *òjcowca* abò: *òjcowistò*, *òjczëstò*.
Ale tu je *matczëna*... Zòs pòl. *macierzysty* = kasz. *domòcy*, *rodny*; ew. rzad:
macerzińszci
- òkno rozmòwë* ‘okno dialogowe’ – Abò dodatkòwò téż: *òkno dialogòwë*
- òperacyjny system* ‘system operacyjny’ – Mòże: *òperacyjny* / *robòcy*?
- paraméter (uszczegòłowienié pòlétu)* || *argùment* ‘parametr (2), argument’ – Tu
argùment bez *-ń-* le przez niedopatrznié. To *uszczegòłowienié*, błãdno pi-
sóné, swiòdzczi ò tim, że *szczegòł* i *szczegòlny* RKJ téż ùwòzò za słowa
kaszebszczë (jò téż, a Lorentz pòdòwò nawet: *szczegòlc*). Zamiast słowa *uszczeg-
òłowienié* mòże jesz bëc: *sprecyzowanié*, *dokładni pòdóné* / *sformùłowóné*
pòlecenié.
- parłaga* ‘intruz’ – Mò bëc: *parłaga*. W mòjim słowòrzu: *intruz m czł. natarczywy*,
natrëtny, *bezceremonialny*: *parłãznik*, *parłaga*, *wcëśnielc*, *wcyskajk*, *nalinòcz*,
ùprzikrzańc, *ùprzikrzëlc m*, *ùprzikrzadłò n*
- paser* ‘paser’ – Czë to nie je: *òdbiéròcz*, *òdbiérnik*, *òdbiérca* – rzeczi ùkradlëch?
Na pòl. *odbiornik radiowy* jò móm kasz. *odbiornik radiowi*.
- pasyk menu (wëm.: pasyk meni)* ‘pasek menu’ – To *menu* bë szłò zastãpic (z biédã)
przez: *spis* / *lësta rzeczi*
- pasyk nòrzãdzów* ‘pasek narzëdzi’ – Jesz nié wszãdze panëje *kùnòszk -ów*, np.
lëdzy, *dzecy* i... *nòrzãdzy*.
- pasyk titla* ‘pasek tytułu’ – Ten *titel* brzmi tak jak *titk*. Jò bë gò òdrzucył i zastãpil
przez *nòdpis* abò *titul*; tej: *pasyk nòdpisu* || *titulu*.
- pasywné głosniczi* ‘głosniki pasywne’ – To brzëmi wnet jak *pasowné*. Mòże tej:
biérné, *nieczinné*, *nieaktywné*, ew. *wëlãczoné*, *nieżiwiwóné* (chwilowò), *małò*
żiwiwóné?
- patróna* || *kartridż* || *toner* ‘kartridż, kasetka, toner’ – Ta *patróna* w zn. pòl. *nabój*,
ładunek – le szportã, żartoblëwie. Przë leżnoscë: *nabój* || *nóbój* téż mòże
bëc kaszebszczim słowã.
- pék* ‘wskaźnik’ – Jò sã na tim nie znajã, ale *pék* = *prékel*, *czikc*, *pikel*, *sztëk òbczidlì*
galãzë. A pòl. *wskaźnik* to bë mógł bëc kasz. *wskaznik* (a mòże: *wskòznik*,
abò *pòkòzajk*?). Kò je téż: *wskòz(k)a* – pòl. *wskazówka*.
- përpòtë* ‘pogawëdka’ – Te *përpòtë* wierã do le szportu, a na pòwòżno: *rozgòdka*,
lok: *pògòdajka*, *pògòduszka f*
- szpacjò* ‘twarda spacja’, co sã parłãczy ze *szpacëznã*...
- dowslòdë* – pòwinno bëc: *dowsladë*

placowanié starnów ‘pozycjonowanie stron’ – Dzys: *stronów*
pòcztowò aliasa ‘alias pocztowy’ – Skąd to *-a*? Ale co to je za zwierzã, to *aliasa*?
pòcztowò kòstka ‘skrzynka pocztowa’ – W normalny wëmòwie ten germanizm brzmi *kistka* (*kystka*), ale czemù RKJ wëstrzégò sã słowa *skrzinka*?
podklòdka pòd mész ‘mousepad, podkładka pod mysz’ – pòpraw. *pòdklòdka*
pòdskòcnik ‘znak zachęty’ – Dodatkòwò: *znak zachãtë*
pòlét || *kòmenda* ‘komenda, polecenie’ – Mòże bëc i *pòlecenié*, *nòkòz*, *rozkòz*.
 A tu jakòs sã òbeszłò bez *-ń-*.
pòmagér ‘kreator’ – Czemù *-ér* nié *-er*. Ale nie je to *pòmòcnik*? Le co mò *pòmòcnik* do stwòrcë? Mòże: *pòmòcnik w twòrzenim*.
pòrt jigrów ‘port gier’ – Bez labializacji: *port*. Na temat *jigrë* piszã w jinszim mòlu.
pòzwa brèkòwnika ‘identyfikator użytkownika, nazwa użytkownika’ – *Nazwa ùżètkòwnika*
pòrowi bit ‘bit parzystości’ – *Bit pòrżèstoscë*
prawa przistãpù ‘prawa dostępu’ – Żelë Wa ju skaszëbiła *listã* na *lèstã*, tej tim barzi to *przi-* na *przë-*. To bë bëłò czims naturalnym. Kò je *przèstãpòwac*.
prëzgòlenié ‘rozsiewanie, cieniowanie’ – Chto z Kaszëbów wié, co znaczy to lokalné słowò? Czemù nié: *rozséwanié*, *céniowanié*?
Print Screen (wëm.: *print-skrin*) ‘Print Screen’ – Nie dò sã przetłómaczëc?
prywatny klucz || *krëjamny klucz* ‘klucz prywatny, klucz tajny’ – Słowò *tajny* je jesz barzi kaszëbszczé.
przeczygnij i pùsc || *przenòszanié* ‘przeciagnij i upusc, przenoszenie’ – Żelë mómë nocnokasz. *cwiardi* itp., tej: *pùscë*.
przeczèrowanié ‘przekierowanie, przekazywanie, readresacja’ – Dodac: *przekazywanié na jinszi adres*.
przedstòwca ‘agent’ – Dodac: *agent*
przesëniãcë ‘odległość’ – A òdległòsc?
przetwòrnik A/D || *analogòwò cëfrowi* – Brawò! Òbeszłò sã bez *-ènk* itp.
przezrocžësti ‘przezrocžysty’ – Sã kasz.: *przezdrzëlny* i mni tu pasowné *przezérny*, je téz niemczãcy: *klòr*.
przigòdowò jìgra ‘gra przygodowa’ – *Przë-?*
przistãpòwé kònto ‘konto dostępowe’ – *Przë-? / do-*
rechùbnik || *rechùbnik nawiedzèniów* ‘licznik, licznik odwiedzin’ – Je *liczëc* (|| *lëczëc*) i *rechòwac*. To pierszé je barzi kaszëbszczé, słowiańszczé. Czë wa doma mòta *rechùbnik kWh* – *prãdu / widu*?
rechùnkòwò tabela ‘arkusz kalkulacyjny’ – *Kalkùlacyjny arkùsz* téz je dobri.
régòwé przènòszanié ‘transmisja szeregowa’ – Słowò *transmisjò* téz mòże bëc.
rèchtowanié ‘formatowanie’ – Nié lepi *fòrmatowanié*?
richtosc ‘poprawność’ – Czë ta *richtosc* je zrozëmiałò dlò kògòs? A *pòprawnosc* ni mòże bëc?
ROM (wëm.: *rom*) || *pamiãc le do czëtaniò* ‘ROM, pamięć tylko do odczytu’ – *Do òdczëtù*

- router mòstu* ‘router pomostu’ – *Pòmòst* pò kasz. téż mòże bëc. Ale jeżlë *mòst* sprawi... Bò mòże jesz bëc: *ława*. A co to je ten *router*?
- rozkòscérznò lësta* ‘lista dystrybucyjna’ – *Dystrybucyjny* to je pòdług mòjégò słowòrza: *distribùcyjny*, doticzący rozprowadzaniégò || -niò / rozdzelaniò || rozdzeliwaniò / rozpòwszechnianiò (np. towaru), Tej: *distribùcyjnò lësta* (zestòwk fónkcji służącèch *distribùcji* / rozpòwszechnianiò czegòs?).
- rozproszony przerób* ‘przetwarzanie rozproszone’ – *Przetwòrzenié*
- rozsztëkòwanié* ‘fragmentacja’ – Mòże: *fragmentacjò* / *rozktòdanié na sztëcki*
- rozwlëklò kòmpùtrowò séc* || *rozwlëklò séc* ‘rozległa sieć komputerowa, sieć rozległa’ – Słowò *rozlegli* je téż, tej: *rozległò kóm-* || *kom-...*”
- równoleglé przënòszanié* ‘transmisja równoległa’ – Dodac: *równoleglò transmisiò*.
- rum* ‘spacja’ – Ten *rum* mòże sã kòmùs milëc. Lepi: „*spacjò* / *rozstãp*?”
- samòrozladowiwający* ‘samorozpakowujący’ – To *samòrozladowiwający* jidze skrocëc ò jednã szlabizã: *samòrozladiwający*. Ale *samòrozpakòwùjący* téż mdze pò kaszëbskù dobrze
- chip* (*wëm.*: *czip*) – Czemu nié: *czip*?
- schòwóny wirus* ‘wirus ukryty’ – A *ùkrëti*?
- skłádòk* ‘składak, noname PC’ – Mò bëc: *sktòdòk*
- skłòd dònëch* ‘hurtownia danych’ – Nen *sktòd* je dosc milący (np. w zecerstwie / drëkarstwie...). Mòże: *magazyn* / *hùrtowniò dònëch* (*pòdòwkòw*)?
- skript* ‘skrypt’ – Czë synonimã je *notatnik*?
- slot* || *szufladowé gmiòzdo* ‘slot, gniazdo szufladkowe’ – *Szuflòdowé* / *-dkòwé*
- słowarzowò ataka* ‘atak słownikowy’ – Nicht dzys nie gòdò: *ataka*, le *atak*.
- smiecëch* ‘kosz’ – A *kòsz* (*na smiecë*)? Ten *smiecëch* mòże òznaczać człowieka nieluségò.
- spam* ‘spam, bulk e-mail, mielonka’ – A dze òsta *mielónka*, chtos zjòdł?
- statistika nawiedzëniów* ‘statystyka odwiedzin’ – *Nawiedzëniów* / *Òdwièdzëniów*.
- stojącè* ‘tower’ – Nie je to *wieżò* || -*za*?
- strëżné media* || *strëżné przeselanié dònëch* ‘media strumieniowe, strumieniowe przesylanie danych’ – Czemu nié *strëmieniowé*? To *strëżné* mie wëdrzi na „radzëznowiznã”.
- stróz* ‘monitor’ – Tu je jakòs pòmilkã.
- stróz ekranu* ‘wygaszacz ekranu’ – Mòże bëc téż: *wëgòszòcz* a. *gasnik* (chòc to za òstré...)
- strzig, strzëgù* || / || *ùkòs* ‘slash, /, ukośnik, znak dzielenia’ – Jò na *ukòsnik* bédëjã: *szròcnik*. Ten *ùkòs* to je nowszé słowò, ale...
- subwoofer* (*wëm.*: *sabtufer*) || *niskòtonowi glosnik* ‘subwoofer, głośnik niskotonowy’ – Tegò *subwoofera* czësto wëwalëc. Mòże jesz bëc *glosnik basowi*.
- surround* (*wëm.*: *soraund*) ‘surround’ – Skaszëbic to!
- swòjnosc* ‘prywatność’ – Dodac: *prywatnosc*
- system lopków* ‘system plików’ – Dodac: *system plików*

jinterpretéra ‘interpretator’ – Nie jesta wa za dalek w przódkù? Jô bë chòc òbòczno dół: *jinterpretator*.

szerokszmërganié || *szerokszmërg broadcasting* (wëm.: *broudkasting*) || *broadcast* ‘broadcasting, broadcast’ – Mëszlã, że *-rzucanié* i *-rzut* brzmi barzi stateczno. Mie to *szmërganié* sã wëdówô taczim niedbalim *rzucanim*.

szëchtowô jigra || *szëchtówka* ‘gra platformowa, platformówka’ – Kò *szëchtowi* to je pòl. *warstwowy*. A mòże bëc téz *platformówô*. *A jigra* to je stòropòlszczëzna. *szëkòcz* ‘wyszukiwarka, szperacz’ – Mie wëdówô sã, że *szukòcz* bë bëł blëszzi pròwdë, ale mòże *wëszukiwòcz* abò *wëszukiwarka* (le nié: *-órka* – bò to w òdniesenim do lëdzy) bë bëłë jesz lepszë?

szifrëjący klucz ‘klucz szyfrujący’ – Tu je (wedle mie dobrze) *szif*, a dze jindze bëło *szëf*.

szor farwë ‘głëbia koloru’ – Ju le ju z tim szorã, lepi: *glãbiô*.

szpëktór maszinów ‘menadżer urzãdzeń’ – W zn. *menadżer* mòże bëc téz *zarzãdca*.

W zn. *urzãdzeń* mòże bëc *urzãdzeniów*.

szpédzël || *szpëglowi serwer* ‘mirror, serwer lustrzany’ – Je jesz *zdrzãdło*

sztrek ‘ścieżka’ – A *stegna*?

szuflada ‘kieszëń, szuflada’ – Pò kasz. *szuflòda*, a *czeszeń* jakò synonim?

szuñdë dònëch ‘nošnik danych’ – Ale metafòra! (A gdzie je rozsãdk RKJ?). Dójta le: *nosnik* (*pòdówków*).

telekònferencjô – *Kón* / *-kon-*

termòwtapiającô drëkarka ‘drukarka termowtapiająca’ – Mëszlã, że *termòwtòpiającô*

timczasny lopk ‘plik tymczasowy’ – Je barzi ùziwóné: *timczasowi*.

timeout (wëm.: *tajmaut*) ‘timeout’ – Skaszëbic!

tur (dzël diskù) ‘ścieżka’ – Abò: *stegna*

tur (w sęcë) ‘trasa, marszruta’ – Abò: *droga, trasa*

tuszowalny disk || *wëjimóny disk* ‘dysk wymienny’ – Në tu ju Wa përzna przesadzëła. Dac: *wëmienny*.

ùdównô jigra ‘gra symulacyjna’ – *Ùdównô* je słowã mało precyzyjnym. Lepi *symulacyjnô*.

ùlëbë, ùlëbów ‘ulubione’ – Dodac: *ùlubioné*

ùłożenié ‘formatowanie (2)’ – Dac téz: *fòrmatowanié*

ùłożenié starnë ‘układ strony’ – Mòże bëc téz: *ùklòd*

ùłożenié tekstu ‘formatowanie tekstu’ – Dac téz: *fòrmatowanié*

ùłożony tekst ‘tekst formatowany’ – Dac téz: *fòrmatowóny*

ùnikòd ‘unicode’ – Skaszëbic i òdlabializowac!

ùstów, ùstawù ‘konfiguracja’ – Ten *ùstów* to je „trepczikòwizna”, ale mòże bëc.

Chòc jô bë dół *ùstawienié* / *kònfigùracjô*

ùwidzenia ‘preferencje, opcje’ – Te *ùwidzenia* (pol. *upodobania*) szlachùją za *ùwidama* ‘halucynacjama’. Dac: *preferencje* / *preferowóné* (a. *ùlubioné*) *spòsobë dziejaniô*?

- wespółprocesór* ‘koprocessor, współprocesor’ – Mô bëc: *współ*.
- wespółrobiącô wiewezadaniowòta* ‘wielozadaniowość kooperatywna’ – Tu to *wew-* bë ju ew. mògło òstac. Le *wespółrobiący* to mòże bëc *współprócējący*. Ale mòże ten jidiotizm, to „masło maslané”, bë czèsto zastąpił przez *wspólnô* || *pòspólnô robòta* czè cos pòdobnégò.
- wějimk* ‘sektor’ [*startowi wějimk* || *rozrèchòwi wějimk*] ‘sektor startowy, sektor rozruchowy’ – Ten *wějimk* znaczi *wějątk*. A kò *sektor* mòże bëc (nòwèzi zmienic na: *sektór*). Czekawé, że przè słowie *startowi* sã òbeszło bez *sz-* (tak gòdają Słowòcè).
- wèkrzèknik* || ! ‘wykrzyknik, !’ – Jem za: *wèkrziknik*, bò *krzèk* je ò wiele rzòdszè, nigle *krzik*.
- wèlèzeniowé maszinè* ‘urządzenie wyjściowe’ – Lepi: *kùncowé* (ew. *wèchòdné*) *ùrządzenié*. To *wèlèzeniowé* brzmi smiészno. A pòza tím nie wiadomò, czè to *wyjście* – kasz. *wińdzenié* je na pòczątkù czè na kùncu. Czej wèchòdzymè z dodomù, to je pòczątk drodżi dokądkas... A *maszina* to je ùrządzenié mechanicznè, a tu mómè elektronikã.
- wènèk* ‘ban’ – Jò bë dół *kara wègnaniò*. *Žèc na wègnanim* / *wènèkù*, ale *wènèknaç* ‘rèszèc z mòla, wèbiegnaç’
- wèzdrzatk* || *design* (*wëm: dizajn*) ‘design’ – To angelsczè słowò mô znaczenia pòlszczè: plan, zamiar (*kasz. ùdba, zamiar*); cel, wzór; szkic; ew. planowac itp. A *wèzdrzatk*, neol Trepczika = pol. *wygląd*. Wierã chòdzy ò znaczenié: wzór; szkic (ew. plan). Tej mòże: *plan?*, ew. *cèchùnk, szkic?*
- wiadłò* ‘post’ – Mòże synonimè: *nowina* / *wiadomòsc*.
- widné pióro ‘pióro świetlne’ – Mòże *swietlné* / *swiècącè* / *jaskré* / ew. *widowé*, bò *widny* = *jasny*. A kò je *swiecèc* i rzòdczè: *swiatłò*.
- widnikòwi pòrtól* ‘portal horyzontalny’ – *Widnikòwò pòrta* / *widnikòwi portal*. Bò zelè poziomy – to (w mòjim słowòrzu neologizm) *niwelny*; ew. *leżący w niwlu*; *leżący do* (a. *wedle* / *pòdług*) *niwlu*
- widny kabel* ‘świetłowód’ – Lepi òstac przè pòl. *swiatłowód* abò *widowód*. Mòże jesz bë ùszło: *swietlny kabel*, bò *widowi* to bë bëło pòl. *elektryczny*, kò *wid* = ... *prąd, sztróm*.
- wieledzèlowi wirus* ‘wirus wieloczęściowy, wirus złożony’ – Tèz: *złożony* ew. *wieleczāscowi*.
- wieleplacowò licencjò, wieleplacowi licencji* ‘licencja grupowa’ – A *grèpòwò* / *zbiorowò?*
- wielepòstacjowi wirus* ‘wirus polimorficzny’ – Jò bë bédowòł *-pòstacowi*, bò ta *pòstacjò* mô znaczenié: *zjawa*.
- wieleprocesorowòta* ‘wieloprocessorowość’ – Przèrostk *-osc* je krotszi i wègòdniészzi.
- wieleprzistāp* ‘wielodostep’ – Jò bë te *przi-* zmienil na *przè-*. *Želè lista* > *lèsta*.
- wieleszmèrganié* ‘multiemisja, multicasing’ – To *emisjò* = *szmèrganié?*... A nié: *wèsèlanié, promieniowanié?* – Przèr. tèz: *szeroszmèrganié wiewelarstwòwò architektura* || *trzèwarstwòwò architektura* ‘architektura wielowarstwowa,

- architektura trzywarstwowa' – Je *szěchta* (niem.) i *wiôrszta*, tej: *wieleszěchtowò* / *wielewiôrsztowò architektura*.
- wielewãtkòwòta* 'wielowãtkowość' – Przerostk -*osc* je krotszi i wĕgòdniejszi.
- wielezadaniowòta* 'wielozadaniowość' – Jw.
- wielezwãcznota* 'polifonia' – Jw. Ale trzeba dac téz: *polifóniò*.
- wielĕna ramków na sekùndã* 'liczba klatek na sekundę' – Chto z nieuczałĕch Kaszĕbów znaje słowò *wielĕna*?
- wirtualnò maszina* 'maszyna wirtualna, urządzenie wirtualne' – Dodac: *wirtualné ùrządzenié*.
- wirtualny czerownik maszinë* 'wirtualny sterownik urządzenia' – Czemu nie: *sterownik*?
- wirtualny rĕnk* || *e-rĕnk* 'wirtualny rynek, e-market' – Mòże *handel* a. *jòrmark*?
- wizytowò starna* || *mikrostarna* 'microsite, strona wizytówka' – A *wizytówka*?
- wladĕnk* 'upload' – A *ladowanie*, *pakòwanie*?
- wlĕzeniowé maszinë* 'urządzenie wejściowe' – Tu lĕczba mnogò, tam pòjedinczò? Tu *maszina*, tam *ùrządzenié*. A to *wlĕzeniowé* piãkné słowò... Mòże *ùrządzenié (aparát) pòczãtkowé (-wi) / wstãpné* – Przer. *wĕlĕzeniowé maszinë wòrtól* || *tematiczny pòrtól* 'wortal, portal tematyczny' – Dodac: *pòrta tematicznò* a. *pòrtal tematiczny* – òb. *pòrtól*
- wòlaùt* 'wolant' – Nie je to czer (Trepczik) – pol. *kierownica*?
- wskazĕjącé maszinë* 'urządzenie wskazujące' – Je pòj. lĕczba: *ùrządzenié wskazĕjącé*.
- wskòz*, *wskazu* 'odwołanie' – A *òdwołanié* a. *òdniesenié*?
- wspòlbiĕzné przenòszanié* 'transmisja synchroniczna' – Wejleno! òbeszłò sã bez -*e-* (*wespòl...*). Jò to pòpiéróm, bò tak Kaszĕbi gòdaja.
- wtĕczka* || *plugin* (*wĕm.: plugin*) 'wtyczka, plugin' – Jednak *wticzka*
- wtìłstrzig*, *wtìłstrzĕgù* || \ 'backslash' – Ten *-strzig* brzmi jak *strzik*. A *slasch* to je *cãcé*, *srama* abò *cãc* || *cyc*, *rznãc*, *kalĕczĕc*. Mòże *cãcé w tìł*?
- wzmacniòk* 'wzmacniak' – Lepi: *wzmòcniòk* abò *wzmòcniwòcz*.
- zabezpieczenié dònĕch* 'zabezpieczenie danych' – Trepczik: *...pòdòwków*
- zabòzka* 'zakładka' – A *zakłòdka*? Je czasnik dokònóny *zabòzĕc* i niedokònóny *zakłòdac...*
- zasobĕ brĕkòwnika* 'zasoby użytkownika' – Òb. *graficzny jinterfejs brĕkòwnika*
- zdechłi klucz* 'martwy klawisz' – Lepi *martwi klucz*
- zestòwk kluczów* 'kombinacja klawiszy' – *Klucz* je wieleznaczný. Lepi *klawiszów*
- zgnìłò pòczta* 'poczta ślimacza' – Lepi: *pòmãlĕcznò pòczta*
- zgòdnòta* 'kompatybilność, zgodność' – Abò -*òsc*. Słowa *kòmpatibilnosc* / -*lny* téz wòrt je stosowac
- zgùbiony lincuch* 'zgubiony łańcuch, utracony łańcuch' – Abò: *ùtracony*
- zladĕnk* 'download' – Mòże lepi: (*ro*)*zladowanie*?
- znak pòdsztrĕchniãcò* || 'znak podkreślenia, ' – *Znak pòdsztrichniãcò* / *pòdkresleniò* || -*niégò*"
- znak równotĕ* || = 'znak równości, =' – Abò: -*òscĕ*.

zniszczenié głowicé ‘uszkodzenie głowicy’ – Tu je: *úszkòdzenié*
zrzut ekranu ‘zrzut ekranu’ – Brawò! Nié: *zrzucénk!*
zwiastnik ‘zwiastun’ – Wiedno jinaczi jak pò pòlskù i jak pò kaszëbskù... Zëchta
 mò: *zwiastun*.
zwielnik CD (*wëm.*: *zwielnik si-di*) ‘duplikator CD’ – Abò: *pòwielòcz*.

6. w terminologii òrganów władzë państwòwi:

òrgana państwòwi wészëznë ‘organa władzy państwowej’ – Jò jem za znónym mie
 słowã: *wészëzna*. To *wész-* je wierã taczim ùproszczeniem fònetycznym.
prezydénit ‘prezydent’ – Ò tim *-én-* òsòbno.
premiéra, przédnik Radzëznë Minystrów ‘premier’ – A *premier* ni mòże bëc?
wicepremiéra, zastãpnik przédnika Radzëznë Minystrów ‘wicepremier’ – A *zastãpca?*
minystr gòspòdarzënkù ‘minister gospodarki’ – Acha, *gòspòdarka* to nie je pò
 kaszëbskù...
minystr bënówëch sprawów i administracji ‘minister spraw wewnëtrznych i admi-
 nistracji’ – A *wewnãtrznëch* téz bë bëło pò kaszëbskù?
minystr regionalnégò rozwiju ‘minister rozwoju regionalnego’ – RKJ pòpiérò ten
 błãd. A zamiast *gnojù*, bãdże: *gniju?*
minystr robòtë i spòlëznowi pòliticzi ‘minister pracy i polityki spòlëcznej’ – A *spò-*
lëczny?
minystr jinfrasztrukturë ‘minister infrastruktury’ – Ò tim wëzi, òsòbno.
minystr państwòwégò skarbù ‘minister skarbu państwa’ – Czemu nié: *skarbù pań-*
stwa?
minystr nòuczi i wészëgò sztòłceniò ‘minister nauki i szkolnictwa wyższego’ – Tu
 mómë *wész-*. A *szkòlnictwa* ni mòże bëc?
minystr dëtkòwiznë ‘minister finansów’ – Ta *dëtkòwizna* nie brzmi za stateczno.
minystr gbùrzeniò i rozwiju wsë ‘minister rolnictwa i rozwoju wsi’ – To słowò
rolnictwò bë bëło dlò Kaszëbów za trudné do wëpòwiedzeniò?
minystr bùtnowëch sprawów ‘minister spraw zagranicznych’ – A *zagrańcznëch*
 niżòdnã miarã sã nie dò?
pòsëlc ‘poseł’ – Ù Zëchtë je *pòsët...* jak bik.
Kòmisjò Administracji i Bënówëch Sprawów ‘Komisja Administracji i Spraw Wew-
 nëtrznych’ – Przër z jinszi ùchwałë: *Kòmisëjò Sztandarizacëji i Normalizacëji*
Radzëznë Kaszëbsczégò Jãzëka.
Kòmisjò do Sprawów Państwòwégò Dozëru ‘Komisja do Spraw Kontroli Państwo-
 wej’ – *Dozër* = pòl. i kasz. *dozór*, a *kontrolã* téz më znajemë. Ale mòże bëc
 ten *dozër*.
Kòmisjò do Sprawów Szpecjalnëch Służbów
Kòmisjò Pòsëlcowi Eticzi ‘Komisja Etyki Poselskiej’ – Òb. *pòsëlc*
Kòmisjò Publiczny Dëtkòwiznë ‘Komisja Finansów Publicznych’ – Òb. *minystr*
dëtkòwiznë

Kòmisjò Gòspòdarzènkù ‘Komisja Gospodarki’ – Òb. *minyster gòspòdarzènkù* – Ten *gòspòdarzènk* to je „radzėznowizna”.

Kòmisjò Łączbë z Pòlòchama za Greńcą – Fòrmë tipù *greńca* òpisóné òsòbno, wëzi.

Kòmisjò Nòrodnëch i Etnicznëch Miészëznów – Na temat słowa *miészzi* ju nieròz jem wierã pisòł. Pòwinno bëc: *Mniészëzna* a. *Mniészosc*.

Kòmisjò Òchronë Strzodowiska, Nòtërnëch Bòkadnosców i Lasowiznë ‘Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa’ – Pròwdac, je nòtëra, ale *nòtërny* i *bòkadnosc* to są ju Trepczikòwe neologizmë. W terminologii jinfòrmaticzny bëło: *zasobë brëkòwnika* ‘zasoby użytkownika’. Jò bë dôł: *Zasobów Naturalnëch*.

Ùchwòlènkòwò Kòmisjò ‘Komisja Ustawodawcza’ – Wierã je różnica midzë *ùchwałą* a *ùstawą*? A ten *ùchwòlènk*....

parlament ‘parlament’

Nòrodné Zéńdzenié ‘Zgromadzenie Narodowe’ – A *Zgromadzenié*?

7. w terminologii słowiznë sportowi

Nòpiérwi chcã sã òdniesc do czile òglowëch pòchwòtów:

spòrt ‘sport’ – Mészlã, że w tim słowie nie pòwinno bëc labializacji *o*, bò fòrma *spòrt* brzmi sztëczno.

spòrtowé karno ‘zespół sportowy’ – Mészlã, że tész słowa *zespół* czë *grëpa* mògå bëc ùziwóné. Ale *karno* je nòbarzi wòrtne zalécaniò.

turniér ‘turniej’ – Terò wszëtcë znają tã spòlszczonã fòrmã, tej: *turniej*, ew. *turniëj* [tegò / w tim –nieju].

miónczi ‘zawody’ – Słowò *miónczi* = (*wë*)*mijónczi*, pòl. *wyscigi*. Tu mómë rozszerzenié znaczeniégò (przez Trepczika). Rozmiejã, że w kòzdi wietwi sportu wëstãpùje element „mióneków”, tj. kónkùrencji (chto pierszi, mòcniësi, lepszi, chto dali czë wëzi skòczy itd.). Jednak jak tej nazwac *wyscig(i)*? Strzód pòchwòtów pòdónëch przez RKJ tegò ni ma. Jò w swòjim słowòrzu przëjął pòl. *zawòdë*. (Czeszë na to mają: *zawod*, *zapas*).

Hewò wëjimk z mégò słowòrza:

zawody *pl sp* zawòdë *pl*; ew. turniej *m*; ew. rozgriwczzi, biòtczzi = walczi, miónczi (= *pol. wyscigi*) spòrtowé; ew. jigrzëska *pl*; ew. biòtkòwanié *n*; rozgriwka, biòtka = walka, rozgriwka, kónkùrencjò *f* {‘miónczi’ *etym: mijónczi* – *por. (wë)mijac (sã)* = *pol. wyscig(i) – por.*}; ~**ody (wyscigi) kolarskie** zawòdë / miónczi kòlarsczë, turniej kòlarsczzi, miónczi na kòlach *a*. kòłowé miónczi; ~**ody (ew. pokazy) lotnicze** zawòdë lotniczë / lecbòwé (*ew. pòkòzczzi lotniczë / lecbòwé*); ~**ody (wyscigi) pływackie / żeglarskie / wodne** plëwaczczë / żeglarsczë / wòdné zawòdë / miónczi; ~ **lekkoatletyczne** zawòdë letkòatleticznë / w letczzi atletice; ~ **w skoku w dal / wzwyż** zawòdë /

turniej w skòkù w dól / wzwiż; ~ **w skokach o tyczce** zawòdë / turniej w skòkach / skòkanim ò / przë ticzce / z tyczką; ~ **w podnoszeniu ciężarów** zawòdë / turniej w dwiganim / pòdnòszannim cãżarów; ~ **zapaśników** zawòdë / biòtczy / turniej jimòwników; ~ **(walki) bokserskie** zawòdë (biòtczy / walczy) bòkserszczë / piscarzy || -rzów / piscowników; ~ **(walki/ zapasy) judo(ków)** / **w judo** zawòdë (biòtczy / jimë) džudo(ków) / w džudo; **w ~ody íć / puścić się w ~ody** jic w zawòdë; *w zn. pójść na wyscigi*: jic na miónczi; **wziąć udział w ~dach** wzc || wżac ùdzél w zawòdach / w turnieju / w spòrtowëch biòtkach / rozgriwkach / miónkach.

Tu, zarò przë leżnoscë pòkòżã, jak jem sã rozprawił z pòchwòtama pòl.: *zawodnictwo, zawodniczka i zawodnik*:

zawodnictwo *zob. zawody*

zawodniczka *f* zawòdniczka; *ew. biòtkòrka, biòtkòwnica* || -czka *f*

zawodnik *m* zawòdnik; *ew. biòtkòrz, biòtkòwnik* *m*; ~ **nicy** *pl*: biòtkarze, biòtkòwnicë; ~ **w wyscigach** miónkòrz *m* [tegò mióncarza; ti mióncarze, tèch mióncarzy || -rzów]; ~ **kolarski** kòlòrz *m*, zawòdnik / mióncòrz kòlarsczy / na kòle [tegò kòlarza]; *w zn. kolarze*: kòlarze *pl* [tèch kòlarzy || -rzów]; ~ **w pięcioboju** zawòdnik w piãcobòju; ~ **w rzucie młotem / dyskiem / oszczepem** zawòdnik / biòtkòrz || -kòwnik w rzuce (*ew. rzucaniem cyskanim / szmèrganim*) młotã / diskã / pékã

W pòwëższy terminologii mòjégò słowòrza pòjawiłë sã m.jin. pòchwòtë: *biòtczy, biòtkòwanie*, chtërne mają téż znaczenié pòlsczégò terminu: *zapasy*. Pòchwòtë *zapasy* i *zapaśnik* wëzdrzą timczasã w mòjim słowòrzu tak:

zapasy (mocowanie się) *v* jimë *lok*, biòtczy {‘biòtczy’ = *pol.* a) *zapasy*; b) *boje, walki*; c) *neol Gò*: *zawody, boje sportowe* - *zob. zawody*}; **pójść w ~** jic na biòtczy, jic w jimë, jimnac sã [Jak sã najémë, pùdzemë w jimë. Jimnãlë sã. Jimnijta sã, òbòczimë, chto je mòcniész. - *Sy* Chceta jic na biòtczy. Biéjta na biòtczy. Spróbùjta sã na biòtczy, chto kògò dobądze / pòradzy / pòłózi. *Gò*]. *Por. zapaśnik*

zapaśnik *m* jimòwnik *lok*, biòtkòrz || biòtkòwnik {‘jimòwnik’ *in lok*: *człowiek robòcy*} [Mój chłop je nòlëpszim biòtkòrzã we wsë. W Pùckù sa dobri biòtkòwnicë. Nasz Jan je dobri jimòwnik, ten kòżdégò pòłózi. -*Sy*]

Wezmë jesz z mégò słowòrza pòchwòt: *wyscig(i)*:

wyscig *m* ~ **i** *pl* miónczi, *lok*: wëminczi *pl*, *rzad* mijówka, mijónka || miónka, wëminka, gòńba, gònitwa *f* [Jachac na wëminczi *Sy* Jic (a. (wë)pùscëc sã) na miónczi. *Gò* Chcelë zrobic mijówkã (*chcelë sã wëminczac, pol. wyprzedzić*), przë tim òni zã zbùcnãlë (*zderzëlë*). *Sy*]; ~ **z przeszkodami** miónczi z przesz-

kòdama / zòwadama (a. przez przeskòdë / zòwadë); ~**i konne** miónczi na kòniach *a.* kónskò gòńba / gònitwa; **zawòdnik w ~gach** ~ mióńkòrz *m* [tego mióńkarza; ti mióńkarze, tëch mióńkarzi | | -rzów]; *ew.* zawòdnik w mióńkach; ~ **w wyscigu kolarskim** kòlòrz *m*, zawòdnik / mióńkòrz kòlarsczy / na kòle [tego kòlarza]

A hewò mòje kòmentarze jinëch pòchwòtów spòrtowëch:

pòzwë disciplinów ‘nazwy dyscyplin’ – Mò bëc: *nazwë discëplinów*.

biég z zòwadama ‘bieg z przeszkodami’ – Jò bë dól: *biég z przeskòdama*. Tu przë leżnoscë wëjimk z mòjégò słowòrza:

bieg z przeszkodami *sp* biég z przeskòdama / zòwadama; ~**gi przelajowe** *sp* biedzi na przeszlach *Gò*

biegacz *m* biegòcz; *ew.* biegańc / biegas (pòsłańc, òbesłańc); *ew. w zn. sprinter:* nêkòcz *m* *Tr* [Dwaji biegacze zaòstelë w tële. *Gò*]

biegaczka *f* biegòczka [Dwie biegòczczy. *Gò*]

W jinszim ti terminologii mòlu je:

biég ‘przerzutka’ – Ta *przerzutka* je tész Kaszëbóm znónò. A *biég* w auce tész, ale biég mò jesz swòje pòdstawòwé znaczenié. A nòlepi z tim ùlubionym *-ënkã*, *-unkã* – tej: *biegùnka*...

Jidzemë dali:

cëskanié ‘rzut’ – Pò kaszëbskù tész je *rzut*, *rzucanié*, *ew. szmërganié*, chòc to slédné je jakbë mni stateczné – mòże jakò òdpòwiednik pòlsczégò: *miotanie*, tak jak je w terminologii RKJ: *szmërgòcz* | | *cëskòcz* ‘miotacz’. Co pròwda, mie sã wëdòwò, że barzi ùżiwónò je fòrma: *cyskanié* (nié: *cës-*). Ale jedno: *cësmiãcé*, *ew. szmërgniãcé*, (jeden) *rzut*. Wezmë w zdaniu: „Pierszi rzut sã naszi zawòdniczce nie ùdól, òstałë ji jesz dwa rzutë”.

cëskanié krãgã ‘rzut dyskiem’ – Tu *Wa* mie përnã pòpsëła to, co jem miòł ju ùstalóné w swòjim słowòrzu. Bò jakno synonim słowa *disk* jem miòł przëjãtë *krãdzël*. A terò widzã, że pòdług RKJ: *krãdzël* *m*, *krãgle* *pl* = pòl. kregiel, kregle. A jò miòł, za *Trepczikã*: *kegel*, *kegle*. Ale ròd sã tu dostosëjã do RKJ. Le że *krãg* to je cos wikszégò: *krãg worzë* / *sëra* / *lëdzy*. A zòs *krãżk*, tak jak w pòlsczim ewentualno pasëje jakò synonim *platczy gramòfònowi*. Tej lepi so dac pòkù z tim *krãgã* czë *krãżkã* i przëjãc: *disk*. A zamiast *cëskanié* lepi: *cyskanié*. Tej mómë: *cyskanié* (*ew. rzucanié* / *rzut*) *diskã*

Në a zelë RKJ ùstalëta, że: *krãgle* ‘kregle, tej: *krãdzëlnik* / *krãglòrz* ‘kreglarz’ i *krãdzëlnica* / *krãglòrka* ‘kreglarka’.

Ale jak terò bądze: *dyskobol*? – Wëchòdò na to, że *szmërgòcz* / *cëskòcz* *diskã* / *krãżkã*. Ale jò bë ju tego *cëskòcza* w zn. pòl. *miotacz* czësto wëwalif, zëbë le

òstòł jeden: *szmërgôcz* (= pòl. *miotacz*). Tej bądzemë mielë: *szmërgôcz diskã* ‘dyskobol’, *szmërgôczka diskã* ‘dyskobolka’, *szmërgôcz młotã* ‘miotacz młotem’, *szmërgôcz(ka) kùglã* ‘miotacz(ka) kulã’.

Ale òstówò jesz do nalëzeniò òdpòwiednik dlò pòl. pòchwòtu *oszczepnik*. Tu bë lepi pasowòł *cëskôcz*, bò tim òstrim nòrzãdzã sã *cyskò*, ale *szmërgôcz* bë téz z biédã ùszedł... Przed tim trzeba ùstalëc òdpòwiednik pòl. nazwë *oszczep*. Ù Zëchtë mómë: *pék m* [Zòłnerze na kòniach mielë pëczy w rãkach. Sy], ale téz, rzòdkò: *péka* || *pika f* = pol. dzida, lanca. Jò bë bët za fòrmã: *pék* abò *péka*. W *Swiãtëch Pismionach* (w *Lekcjonarzu*) jem stosowòł wierã fòrmã: *péka f*. Mómë tej: *pék* ‘oszczep’, *pékòwnik*, *cëskôcz* / *szmërgôcz pékã* ‘oszczepnik’, *cyskanié pékã* (RKJ: *cëskanié pikã*) ‘rzut oszczepem’, *pchniãcé kùglë* ‘pchnięcie kulã’ – Kò mòze bëc i ... -glã. A pòl. *miotanie kulã* to bądze *szmërganié kùglã*, bò *pchanié kùglë*, bë ju nie pasowãło.

dzesãcjugra || *dekatlón* ‘dziesięciobój’ – Ta jgra tu za dobrze nie graje... Bò (*ji*)gra to je cos zespòłowégò, a tu kòzdi biòtkòrz sóm wëkònywò rozmajité zadania. Jò bë dól *dzesãcobój*, kò słowò *bój* jistnieje (Zëchta). Ale jezlë to Waju razy, tej *dzesãcobiòtka* (*biòtka* ‘bitwa, walka’).

piãcjugra || *pentatlón* ‘pięciobój’ – *Piãcobój* / *piãcobiòtka*?

skòk w górã ‘skok wzwyż’ – Mòze sinonim: *skòk na wësokòsc*?

trzëskòk ‘trójsskok’ – Czemù nie *trójsskòk*?

wielejugra ‘wielobój’ – Jò bë dól téz: *wielebój* abò *wielebiòtka*.

wszelejacji òrt ‘styl dowolny’ – *Wszelejacji* = *rozmajiti*, *ròznoraczi*. A pòl. *dowolny* = kasz: *dowòlny*, abò: *równò jacji*.

bala ‘piłka nożna’ – *Bala* mòze bëc *wszelejakò*: *nożnò* a. *rãcznò*, a. *wòdnò*, a. *plãzowò*, a. *tenisowò* || *do tenisa* abò *do klòszi*. Tej *nożnò bala* a. niem. *fùsbal*, abò: *noga* [Grajemë w nogã.]

kòszowò bala ‘koszykówka’ – A mòze: *kòszikòwò bala*, ew. *kòszikòwi pùczk*. Ale kò téz, jakno sinonim: *kòszikòwka*.

kòszikòrz ‘koszykarz’ – W lëczbie mnòdzi: *kòszikarze*. Jesz pòwinna bëc: *kòszikòrka*, *pl*: *kòszikòrczi*. (Akcent: -i-)

sécowò bala ‘siatkówka’ – Jò wëmëslil sinonim: *sécówka*. – Òb. niżi.

sécòrz ‘siatkarz’ – Òb. niżi.

W mòjim słowòrzu je tak:

siatkówka f 1. *w oku*: *sécówka* w òkù / òcznò; 2. *sp* *sécówka*, *sécowò bala*, *sécowi pùczk*, *Tr*: *jadrzëca f*; **piłka do** ~**ki** *bala* / *pùczk do sécówczy*; **gracz w** ~**kę** (**piłkarz siatkowy**) *sécòrz m* [tegò *sécarza*, *tëch sécarzy* || -rzów]; *ew.* *kobieta*: *sécòrka f* [ti *sécòrczi*; *tëch sécòrk(ów)*]

jachanié na pùrgach ‘narcciarstwo’ – Czemù nie: *jazda*, *jeżdzenié* / *zjeżdżanié* ew. *dotatkòwò*: *biég*?

sónkòwanié ‘saneczkarstwo’ – Mòże bëc téż: *jazda / zjéżdżanié na sónkach*. A mòże: *sóneczkarstwò*? A pòl. *saneczkarz / -rka?* – *sónkòwnik / -niczka*. A mòże: *sóneczków / -kówka?*

czòłnowanié ‘kajakarstwo’ – Jò bë dôł: *kajakarstwò*, bò ten *kajak* i *czòłen* || *czòłno* to są pèrznã jinszé statczy.

czòłen || *kajak* ‘kajak’ – Je i *kajak* i *czòłen* || *czòłno*.

czòłnowi tur || *kajakòwi tur* ‘tor kajakowy’ – Jw. Mòże jesz bëc np. *tur wioslarsczy*.

czòłnownik ‘kajakarz’ – Żelë je kajak, tej téż: *kajakòrz* [tegò *-arza*].

wiosłowanié ‘wiosłarstwo’ – Co jinégò *wiosłowanié*, a co jinégò: *wioslarstwò*.

A *wycigi –skie* / wycigi łodzi wiosłowych – *miónczi wioslarszczé ew. miónczi*

czòłnow / łódk(ów) / łodzy || *-dzów*. Jesz braknie pòchwòt: *wiosłórz*.

żegłowanié ‘żeglarstwo’ – Je i *żegłowanié* i *żeglarstwò*. Czemu wiedno òpaczno?

szpòda ‘szpada’ – Z ti z *szpòdë* czedës sã wëszczérzòł J. Trepczik. Mòże lepi: *szpada*, a tã *szpòdã* òstawimë do kòpaniò dołów?

strzelanié ‘strzelectwo’ – Czemu ni mòże bëc téż *strzelectwò*? Kò ù Zëchtë je.

cëszci ‘rzutki’ – Czemu ni mògã bëc *rzutczy*? Bò trzeba jinaczi...

strzelanié z łãka ‘łucznictwo’ – Mòże *łącznictwò*?

Wielestarny Kònkùrs Sodłowego Kònia ‘Wszechstronny Konkurs Konia Wierchowego’ – pòl. *wszechstronny* to je wedle RKJ *wielestarny*? Tzn. słowò *wszech* brzmi pò kasz. *wiele...* A *stronny* = *starny...* A *wiérzchòwi* to je sodłowi...?

ridownik ‘jeździec’ – Hewò wëjimk z mòjégò słowòrza:

jeździć konno jezdżec na kòniu, wierzchã jezdżec / jachac, ridowac || *rzad* rej-towac, wierzchòwac [Chtëż to do nas wierzchùje? Bez sodła jò bë nie rej-towòł (ridowòł). – *Sy*] {‘wierzchòwac na kògùms’ *in* = *pol. lekceważyć kogoś*};

jeździec *m* jezdnik *Ra*, jezdca *Lb* (|| jeżdżca *Bl*); *ew.* ridownik *m*; *ew. pl.* jezdce, jezdcowie, jezdnicë; *ew.* jezdny (jezdny lédze) [Jezdce dwaji sã ùkòżã. Nocny jezdca. – *Lb* Jezdny lédze / żółnérze. *Lz* Na skrãce ùkòzelë sã jezdny lédze.

Ra]. *Por.* **kawaleria**

jeździecki *ad* jazdowny, jezdny; **turniej / konkurs** ~ turniej / kónkurs (*ew.* zawòdë) jazdë kònný / jazdë na kòniu / kòniach; *ew.* turniej w jezdze / jeżdżenim / ridowanim / wierzchòwanim na kòniu / kòniach; **strój** ~ strój do jazdë; *ew.* strój jazdowny / jezdny

jeździectwo *n* jazda kònnò / na kòniu / kòniach; *ew.* jeżdżenié / ridowanié / wierzchòwanié kònnò / na kòniu / kòniach

cwiczënczi na tęczë ‘ćwiczenia na drażku’ – Te *cwiczënczi* to je neologizm Marka C. Ù Zëchtë je *czwiczëc* (nié: *cwi-*), bò to je wzãtë „ze slëchù” z pòlszczëznë.

A naturalny pòchwòt òd słowa *czwiczëc* je rzeczownik *czwiczënié*, a nié sztëczny *cwiczënk*.

kón z łakama ‘koń z łękami’

wòlné cwiczënczi ‘ćwiczenia wolne’ – Jak wëzi.

tenys ‘tenis’ – Òb. wèzi: Ò *zaznòczanim cwiardi wèmdòwè n we fòrmach tipù minyster, tenys.*

tenysòrz ‘tenisista’ – Û Zèchtè je np. *basysta*. Je téz np. *artista, òrganista*. Czemu tej nié: *tenysysta* a. *tenysownik*? W sprawie *-ny-* piszã òsòbno, w problemach systemòwèch.

spòrtè biòtczi ‘sporty walki’

biòtczi ‘zapasy’ – Jem za nadanié pierszeństwa pòchwòtowi: *jimè*, bò *biòtczi* sã wieleznaczné. Òb. wèzi: zawody

boks ‘boks’ – Synonim: *piscowanié*.

bokséra ‘bokser’ – Jò bè dól: *bòksownik* || *bokser*” i synonimè: *piscownik*” || *piscòrz szibòwanié* ‘szybownictwo’ – Czemu nié: *szibòwnictwò*?

atakòwnik ‘napastnik’ – Û Ramùłta je słowò *napastowac* = *napadac*. Ale mòże: *zadzéwòcz*? A ten *atakòwnik* mò ò jednã szlabizã wicy, tej nie je wègòdny.

balòrz ‘piłkarz’ – A jak mdze: *piłkarstwo*? *Balarstwò*?...

Jò w słowòrzu móm:

piłka *f* 1. bala *f* || *rzad* bal *m*, lok pùczk *m*; *zdr*: mòłò bala, mòłi pùczk

piłkarka *f* pùczkòrka *f*, gròczka w pùczka / w balã;

piłkarski *ad* pùczkarsczì Gò; doticzãcy grè / graniò) w pùczka / w balã; **rozgrywki** ~**kie** rozgriwczì w balã (noznã / rãcznã balã) / w pùczka (noznégò / rãcznégò)

piłkarstwo *n* pùczkarstwò Gò *n*; gra / granié w balã / w pùczka; *ew. w zn. zabawa piłkã*: balowanié Gò, pùczkòwanié Gò *n*

piłkarz *m* gròcz w balã) / w pùczk(a); pùczkòrz *Tr m*; *pl*: gròczowie w balã, pùczkarze; ~ **nożny (futebolista m)** gròcz *m* (gròcz w noznã / kòpónã balã / w nożny kòpóny bal), fùsbalista *f*, nożny pùczkòrz *m*;

letkòatléta ‘lekkoatleta’ – Skąd to *-é-*?

łãkòwnik ‘łuczniczka’ – Jò w słowòrzu móm tak:

łucznictwo *n* łãcznictwò *n*, strzelanié z łãkù

łuczniczy *ad* łãczniczi; **turniej** ~ turniej łãczniczi, turniej (*ew. zawòdè / kònkùrs*) w strzelanim z łãkù

łuczniczka *m* łãczniczka *m*, łãkòwi strzèlc [Łãczniczka zarò zòdzew pùscył. *Lb - Lz*] {‘zòdzew’ *f* = *pol. żagiew, hub(k)a f*}; **oddział** ~ **ków** kòmpaniò (*ew. karno*) łãczniczków

Co jinégò je: *łączniczka*.

òbrónca ‘obronca’ – Jednak: *òbrónca*. Je tak: *bronic (sã)* [òn (sã) bróni; *roz*k: broni (sã) || brón (sã)!]

òbróna ‘obrona’ – Jednak *òbrona*. Dobrze, że nié: *òbarna*.

pòmòcnik || *pòmagéra* ‘pomocnik’ – Ju le ju z tim *pòmagéraq...* To słowò mòże i jistnieje, tak jak w pòlszczĚźnie, w zgardlĚwym znaczeniu.

karno ‘drużyna’ – Jesz je *zdrĚszĚna* (Trepczik) i *zespól*, ew. *grĚpa*.

trenéra ‘trener’ – Jò bë dól: *trener* || *trenéra*.

spòrtowé mòle i sprzātĚ ‘miejsca uprawiania sportu i przyrzady’ – Jò bë dól: *mòle ùpròwianiò sportu i sprzātĚ / przĚrzadĚ*. Słowò *ùprawiac* w zn. *zajimac* || *-mòwac / trudnic sã czim* je téż, np. ZĚchta: *ùprawiac* ceselską (*zajimac sã ceselstwã / ceslowanim / cesólkã*). Sy (‘*ceselskò*’).

basén ‘basen’ – Skąd to *-é-?*

bòjiskò || *bòjiszczĚ* || *jigrowi plac* ‘boisko’ – Jò bë òstawił le: *bòjiskò*.

pendala ‘pedał’ – Ta *pendala* to tak pĚrznã do smiĚchù abò niepòradno. Dòjta le *pedał* abò *cĚsnidło*.

banda ‘banda (w hokeju)’ – To słowò *banda* mie sã przĚpòmniãło. CzĚ: *bańda?* ŻelĚ niĚ, tej: *scanka?* Bò ta hokejowò *banda* je wierã krewnò z *banderã* ‘wąską chòragwią’, tu jakbĚ òpaskã wkól lodowiska. *Lodowiskò* || *-szczĚ* téż je zĚwiszczã pòmieniãtim w tim zestòwkù terminologii.

strzĚla ‘strzała’ – W mòjim słowòrzu je timczasã tak:

strzała *f* strzała *Ra*, strzĚla (*Tr*, *Gò PsalmĚ*) *f* {*Por*. ‘strzała’ w zn. *parmiĚn słuńca zeza chmùr*} [*Naszi przòdkòwie pòtrzebòwelĚ (ùżiwelĚ) kamiannĚch Ě żelòz-nĚch grotów do strzòł. Ra*]; *por. pocisk; pĚdżić jak* ~ *nĚkac jak wiater*

sztadiòn ‘stadion’ – Jò jem za fòrmã: *stadiòn* || *-on* [tegò *stadionu*], ew. w zn. bieżnia wokól stadionu: *òbiĚg*. Niemcowie ten *sztadiòn* wĚnalezlĚ w Grecji. A më skądka gò *mómĚ?*

tòrcza ‘tarcza’ – Skądka to *-ò-?* W słowòrzu Lorentza-Hinza je, wĚpisónò z lĚteraturĚ (Majkòwsczi, Hejka): *tarcza* [StrzałĚ na tarczach zagrochòcã. L. Hejka] *dorechòwóny czas* || *dodòwkòwi czas* ‘doliczony czas’ – CzĚmù niĚ *doliczony* i *dodatkòwi?*

karny ‘rzut karny’ – Słowò *rzut* jakòs nie chce przeńc przez gardło?

òstri mecz || *òstrĚ graniĚ* ‘zaciĚte spotkanie’ – To *òstri* je dobrĚ, le *spòtkaniĚ* téż mòże bëc. Mòże jesz bëc: *òstrò gra*, *zazartò walka*. Ale mòże jesz bëc cos z mòjĚgò słowòrza:

zaciĚty *ad* zacãti, zawzãti, ew. ùprawiony, ùwzãti, zażarti, (na kògò); *rzad*: zwiarti, rozjadli [Zacãti jak baran / kòzeł / jak seczera w sóm piĚn pò òbùch. Sy Òni sã na niegò tak zawzãti / ùprawiony / ùwzãti, że jak òn sã pòkòże, tej to sã mòże lĚchò skùńczĚc. *Gò*]; ~ **wróg** zacãti / zwzãti wróg / nieprzĚjacĚl; ~ **ta walka** zacãtò / zażartò walka / biòtka. *Por. uparty, zajadły*

pauza || *przerwa* ‘przerwa’ – MĚszlã, że ta *przerwa* pòwinna bëc preferowónò.

pòprzĚcznik ‘poprzeczka’ – A czĚmù niĚ *pòprzĚczka?* ŻebĚ le bëło jinaczĚ...

- przewôżënk || przewôga ‘przewaga’ – Dôjta so pòkù z tim *-ënkã!*
rozgriwôcz ‘rozgrywający’ – Ale *rozgriwający* téż je dobrze pò kaszëbskù. Jesz felô
 słowa: *rozgriwka f, pl: -wczì.*
- róg* || *korner* ‘rzut rózny’ – A *rzut* (abò: *kòp*) *rózny* téż je pò kaszëbskù.
skùtkòwnosc ‘skuteczność’ – To je za Trepczikã. Jô jem za fòrmã: *skùtecznosc.*
 Tak jak: *statecznosc, serdecznosc.*
- wbiegniãcé na môl* || *ùstawienié sã na môlu* ‘wyjście na pozycjé’ – A *wiëndzenié na
 môl / miescé / pòzycjã?*
- westrzódkòwanié* ‘dośrodkowanie’ – Pòwinno bëc: *dowestrzódkòwanié* a. *pòdanié
 do westrzódkã / na westrzódk.*
- wëbícé* || *wëkòpanié* ‘wybicie’ – Żelë, tej: *wëkòpniãcé.*
- wëpiãstkòwac* || *wëpistkòwac* ‘wypiãstkować’ – Pòwinno bëc: *wëpiãstkòwac;*
 ew. *wëpi(ã)scowac.* Przër. niżi.
- piscowanié* || *piãscowanié* ‘piãstkowanie’ – Abò: *piãstkòwanié.* A *piscowanié*
 = *boks* – òb. *wëżi.*
- wëskòknąc* ‘wyskoczyć’ – Abò: *wëskòczëc.*
- wòlny* ‘rzut wolny’ – A słowò *rzut* je zakòzóné?
- wpùrg* ‘wślizg’ – Abò téż: *wslizgniãcé* || *-gniënié (sã).*

Eugeniusz Gołąbek

**Über Terminologie, die von Rada Języka Kaszubskiego
vorgeschlagen wird**

ZUSAMMENFASSUNG

In dem Artikel verhält sich Gołąbk kritisch gegenüber Leistungen von Rada Języka Kaszubskiego (Rat für kaschubisch Sprache), die bei Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie tätig ist, in den Themen der kaschubischen Terminologie aus verschiedener Themenbereiche wie Mathematik, Geometrie, Literatur, Theater, Sport, Informatik, Zeitangaben, staatliche Organe u.a. Er selbst war Mitglied von RJK – Ausschusses für Standardisierung und Normensetzung. Er gab die Teilnahme in Sitzungen des Ausschusses auf, als er zu dem Entschluss kam, dass er persönlich wenigen Einfluss auf gefasste Beschlüsse hat, mit denen er nicht einverstanden war. Seiner Meinung nach, im Falle der kaschubischen Sprache, die der polnischen Sprache nahesteht, ist es nicht nötig im Bereich der Terminologie, auf jeden Preis die Eigenartigkeit zu erreichen, vielmehr sollten bestehende Muster der polnischen Terminologie adaptiert werden, indem sie an die kaschubische Phonetik angepasst werden. RJK, in Anlehnung an die in Słownik polsko-kaszubski (Polnisch-kaschubisches Wörterbuch) von Jan Trepczyk (herausgegeben 1994 in Gdańsk) vorgeschlagene Terminologie, übernahm die Denkweise dieses Autors, der die Eigenartigkeit der kaschubischen Sprache anstrebte, indem er die Flexionsendungen zu modifizieren suchte. E. Gołąbk zeigt an vielen Beispielen sprachliche Inkonssequenzen in der Terminologie, die durch RJK, oft nach J. Trepczyk, festgesetzt wurde. In der authentischen kaschubischen Sprache, die durch RJK nicht verdorben wurde, haben zahlreiche Wörter ähnlichen Wortlaut wie die polnischen: *zwiadun*, *ulómk*, *mnozęc*, *zastāpczi*, *szkólnictwó*, *martwi*, *dolężna* (*sodlěna* auch, aber sehr selten). Nach der Meinung von E. Gołąbk sollte die kaschubische Terminologie an die Wortstämme, die in täglichen Gebrauch in der kaschubischen Sprache sind, angelehnt werden und nicht an frischen Neologismen, metaphorischen Assoziationen, oder Archaismen. Die kaschubische Terminologie, unterstreicht Gołąbk, sollte nicht zu weit von der Zeit und Ort abgerissen werden, in welchen Kaschuben leben. Und diese ist Polen im 21. Jahrhundert.